

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 157.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Résevény-
Társaság.

József Mihály-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1916.

Főszerkesztő
Stauber József.

Kedd, április 18.

Visszavert

orosz előretörés.

Budapest, április 17. (Hivatalos.)

A főhadiszállás jelenti:

Orosz hadszíntér:

A Felső-Szereth mentén tábori őrszeink egy orosz előretörést visszavertek. Egyébként nincs ujság.

Olasz és délkeleti hadszíntér:

Nincs különös esemény. Höfer altábornagy, a vezérkari főnök helyettese. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Élénk orosz tevékenység Dünaburnnál.

Berlin, április 17. (Hivatalos.) A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

Az arcvonalon nem történt különösebb jelentőségű esemény. Flandriában Pervyse vidékén védőágyúink közvetlenül a belga vonalak mögött leszedtek egy ellenséges repülőgépet, amelyet tüzéségünk elpusztított. Berthold főhadnagy Peronneól északra nyugatra immár az ötödik ellenséges repülőgépet lőtte le, egy angol kétfedelűt. A repülőgép vezetője meghalt, megfigyelője súlyosan megsebesült.

Keleti hadszíntér:

Az oroszok a dünaburgi hidfőben élénkebb tevékenységet fejtenek ki.

Balkán hadszíntér:

Semmi ujság. Legfelsőbb hadvezetőség. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Angol repülők Konstantinápoly fölött.

London. Az admirális közli: Április tizennegyedikén három angol tengerészeti repülőgép repülést végzett Konstantinápoly fölé, ahol egy lőporgyárra és egy repülőgéphan-garra dobtak bombákat. Egy másik repülőgépesoport Drinápoly fölé repült és ott a vasúti vonatra dobott bombákat. Valamennyi repülőgép sértetlenül tért vissza. Az ut, amelyet repülőink megtettek, Konstantinápolyig háromszáz mértőid.

A negyedik hadikölcsön.

Az Aradi Közlöny részére írta: Leopold Kornél dr.

Arad, április 17.

Az állami létünkért és szabadságunkért 21 hónap óta tolyó dicsőséges küzdelemben a kormány ismét a nemzethez fordul, hogy a háboru okozta kiadások fedezéséről új nemzeti kölcsön felvételével gondoskodják.

Vitéz hadseregünk véres, de diadalmos csatákban verte vissza az édes hazánk határait fenyegető hatalmas ellenséget és glóriás harcosaink messze benn idegen területen üldözik a megvert hadakat.

A magyar nemzet katonai vitézsége, belső egyetértése és áldozatkészsége tette lehetővé az eddig kivívott és a világtörténelemben idáig páratlanul álló fényes győzelmeket.

Az izgága és alattomos Szerbia, amely állami létünk ellen törni merészkedett és bérencék gyilkos golyójával oltotta ki trónörökösünk életét, már megkapta méltó büntetését. A megtorló igazság fegyverével sujtottunk le rá és egész Szerbiát meghódítottuk, a szerb királyi család és királyi kormány pedig, amely orosz pénzen és más csabító eszközökkel telbérelve, ármányos cselszövényekkel vezette félre saját szerencsetlen népét, s már-már államéletünk integritását veszélyeztette, idegen országokban, hatalom és hajlék nélkül, mint földöntutók bolyonganak. Hasonló sors érte Szerbia szövetségését: Montenegró és ravasz uralkodóját. Észak-Albániát is a hódító osztrak-magyar csapatok foglalták el. Dicsőséges szövetségestársunk vasmarokkal tartja elfoglalva egész Belgiumot a maga nagy ipari gazdagságával, azonkívül Észak-Franciaország egy igen értékes területét, míg Orosz-Lengyelországot szövetségeseinkkel együtt foglaltuk el és közösen tartjuk megszállva. A legfélelmetesebbnek vélt orosz invázió réme megszűnt, a nitszegő olasz áttörési kísérletével pedig nap-nap után csufos kudarcot vált es ma is ott tart, ahol a tizenegy hónap előtt ellenünk meguzent háborúnak első óráiban.

A magyar birodalom egy talpalattnyi földje sincs idegen kezén és míg néptelkeirőnk utolérhetetlen önteladással a harotereken védik a hazaszent ügyet, addig az itthon maradtak szorgos polgari munkával dolgoznak a magyar nemzet fennmar-

dása, egy nagy és szebb nemzeti jövő biztosítása érdekében.

Amikor a háboruval járó költségek fedezéséről a hadikölcsön jegyzésével gondoskodunk, elsősorban önmagunknak teszünk szolgálatot, megadva a módot és lehetőséget arra, hogy a magyar nemzet ezt az élet-halál harcot eredményesen végigküzdhesse és hogy a magyar nemzet annyi balsors és viszontagság, nehéz megpróbáltatások és szenvedések után továbbra is megállhasson a maga helyén és „megiogyva bár, de törve nem” teljesíthesse a maga világtörténelmi hivatását.

A fényes harctéri eredmények kifelé, befelé pedig az ország közgazdasági életének ellentálló és teherbíró képessége elnémitják immár a kishitűek sötétlító kételyeit és az önzők aggodalmaskodását.

A harctéri helyzet és az ország belső konszolidációja hangos szóval hirdetik a magyar nemzet duzzadó, leküzdhetetlen életerejét, életképességét és nagyrahivatottságát.

„Segíts magadon s az Isten is megsegít.” Ez a közmondás sohanem volt igazabb, soha nem volt aktuálisabb, mint most, mikor az állam az ő elszigeteltségében saját polgáraihoz fordul, hogy az ő biztonságuk megvédéséhez, összes kulturális és gazdasági érdekeik megoltalmazásához szükséges anyagi eszközöket bocsássák rendelkezésére. Szövetséges társainkat saját hasonló szükségleteik veszik igénybe, idegenbe pedig nem fordulhatunk. Elleneink nemcsak élelmiszerekkel akarnak bennünket kiéneztetni, hanem anyagilag is a mi elsorvasztásunkra törekszenek. Mutassuk meg, hogy minden erőlködésük hiábavaló, hogy homokra építenek, amikor a mi anyagi erőforrásaink kiapasztását remélik, mutassuk meg, hogy rendületlen bizalommal és lelünk fértias szilárdságával álljuk a reánk erőszakolt harcot és viseljük annak összes következményeit.

Mindenünk kockára volt téve és most, amikor már a munka nagyobb és nehezebb részét peccülettel elvégeztük, nem főgünk meghátrálni, nem fogunk ingadozni, nem fogjuk elleneinknek azt a pokoli örömet meg-

szerezni, hogy a már elért tényes sikereket kockára tegyék.

Magyarország adófizető polgárai azzal, hogy maguk lesznek a magyar állam hitelezői és a hadikölcsön jegyzésével az adófizetők pénze nem a külföldi tőkészek zsebébe vándorol, hanem maga a tőke és az utánjáró tekintélyes kamathaszon idehaza marad, a nemzet öncélúságát szolgálják csupán a legbiztosabb eszközökkel.

Ugy a kibocsájtandó 6 százalékos állami járadék, mint pedig a 10 év után teljes névértékben visszafizetendő 5 és fél százalékos pénztári jegyek jegyzése a nagy hazafias cél mellett tisztos polgári hasznot jelent, mert mindkét típus 6 százaléknál nagyobb/tiszta jövedelmet biztosít.

A végső győzelem, amely meg fogja jutalmazni az eddig hozott áldozatokat és a diadalmas béke áldásaival fogja nemzetünket megajándékozni, nem fog elmaradni. Addig is kötelességünk a hadviselés anyagi eszközeiről gondoskodni és ily módon a további katonai sikereket, az el nem maradható végső és teljes diadalt biztosítani.

Ezekben a sorsdöntő napokban, ezekben a történelmi időkben a magyar állam kérő szava nem maradhat visszhang nélkül és kell, hogy a nemzeti létünk biztosítására szolgáló negyedik kölcsönből is minden magyar hazafi kivége a maga részét.

Lebegjen előttünk e tekintetben is dicső szövetségesünk: a nagy német nemzet ragyogó példája, amely a most végrehajtott negyedik hadikölcsön jegyzésével az egész világ csodálatát vívta ki.

Jegyezzen mindenki a maga erejéhez képest. Siessenek elsősorban azok, akik még egyáltalán nem jegyeztek, nehogy pirulniok kelljen, hogy ők elmaradtak és bujkáltak, amikor a honmentesről volt szó. És ne maradjanak távol azok sem, akik már korábban jegyeztek, mert a házáért lehet áldozni sokat — de eleget sohasem.

Orosz békeohaj. Budapestről telefonálja tudósítónk: A Russkoje Slovo szerint százötven jobbpárti képviselő beadványt nyújtott át a дума vezetőségének, amely így hangzik: Sokáig fontolgattuk a háború celszerűségének kérdését. Nyugodt lelkiismerettel mondhatjuk, hogy a nép nem kívánja a háború folytatását. Nem vagyunk még kimerülve, de az előbbi lelkesültség sincs már meg. Távol vagyunk attól, hogy a németek kívánságait teljesítsük, de nem lehet könnyelműen elutasítani a megegyezés lehetőségét, mert jól ismerjük azt a veszedelmet, amely a gazdasági nyomás következtében állandóan növekszik. Ha nincs meg a legszilárdabb kilátás a közeli és teljes győzelemre, akkor az államterfiak felelősek azért, hogy ne tegyék a nép türelmét tovább is kemény próbára.

A negyedik magyar hadikölcsön.

(Az aláírási tehervás kibocsátása.)

Az Aradi Közlöny tudósítoja.

Arad, április 17.

Több mint husz hónapja annak, hogy megsemmisítésünkre toró ellenségeink reánk zudítottak minden idők legnagyobb háborúját. Azóta diadalmas fegyvereink súlyos csapásokat mértek roppant számú ellenségeinkre és szövetségeseinkkel együtt aratott döntő győzelmeink nyomán immár nincs kétség a végső siker iránt.

A hosszan elhúzódó háború nagy pénzügyi követelményeket támaszt az államkincstárral szemben és a hadiszükségletek zavartalan ellátása céljából új hadikölcsön kibocsátása vált szükségessé. A hadviselés költségeinek fedezésére a pénzügyminiszter ezuttal — úgy mint az előző hadikölcsönöknél, azonban a zárolás mellőzésével — 6 % -kal kamatozó járadékkölcsön-kötvényeket és ezzel egyidejűleg 5 és fél százalékkal kamatozó állami pénztárjegyeket bocsát nyilvános aláírásra. A pénzügyminiszter tehát ez alkalommal is közvetlenül fordul a közönséghez, mint ez a legutóbb a német birodalomban is történt és a kibocsátás összege a nyilvános aláírás eredménye alapján fog megállapítást nyerni.

Az aláírás időtartama 1916. április 19-től május 23-ig bezárólag terjed. Aláírási helyekül fognak szerepelni az összes állami pénztárak és adóhivatalok, a postatakarékpénztár és közvetítő helyei a az összes számottevő hazai pénzintézetek.

A bemutatásra szóló 6 százalékos járadékkölcsönkötvények 50, 100, 1000, 5000 és 10,000 koronás, a bemutatásra szóló 5 és fél százalékos állami pénztárjegyek pedig 2000, 5000, 10,000 és 50,000 koronás címletekben fognak kiállítani. Tehát a negyedik hadikölcsönnél is a 6 százalékos járadékkölcsönre jegyezhető legkisebb összeg 50 koronában van megállapítva, hogy így a kölcsön jegyzése a legszélesebb néprétegek részére is lehetővé tétessék.

A kibocsátásra kerülő címletek aláírására a szerint, a mint az aláírt összeg ellenértékének betétele a kétrészre osztott aláírási időtartam első, vagy második felében történik, avagy az alább ismertetendő kedvezményes (részletekben történő) fizetési módokat vétetik igénybe, az időközi kamatokra való tekintettel különböző összegekben a következőképp van megállapítva:

1., a kibocsátásra kerülő és 6 százalékkal kamatozó járadékkölcsönkötvény aláírási ára minden 100 korona névértékért: 1., ha az aláírásakor az aláírt összeg egész ellenértéke befizetettik:

a) az 1916. évi április 19-től május 5-ig bezárólag történő aláírás esetén: 97 korona 20 fillérben;

b) az 1916. évi május 5-dikét követő időben 1916. évi május 23-ig bezárólag történő aláírás esetén: 97 korona 50 fillérben;

2., ha pedig a kedvezményes (részletekben történő) fizetési módokat vétetik igénybe, az aláírási határidő egész tartamára szólólag 98 koronában;

II. Az 5 és fél százalékkal kamatozó állami pénztárjegy aláírási ára minden 100 korona névértékért: 1., ha az aláírásakor az aláírt összeg egész ellenértéke befizetettik:

a) az 1916. évi április 19-től május 5-ig bezárólag történő aláírás esetén 91 korona 90

fillérben; b) az 1916. évi május 5-ikét követő időben 1916. évi május 23-ig bezárólag történő aláírás esetén 92 kor. 20 fillérben; 2. ha pedig kedvezményes (részletekben történő) fizetési módokat vétetik igénybe, az aláírási határidő egész tartamára szólólag 92 korona 65 fillérben. A fenti árakon felül az aláíróval szemben sem folyókamat, sem jutalék felszámításának helye nincs.

A negyedik hadikölcsön 6 százalékos járadékkötvényei 1916. május 1-től kezdődőleg és minden év május 1-én és november 1-én lejáró félévi utólagos részletekben évi 6 százalékkal, az 5 és fél százalékos állami pénztárjegyek pedig 1916. június 1-től kezdődőleg évi 5 és fél százalékkal minden év június 1-én és december 1-én lejáró félévi utólagos részletekben kamatoznak, tehát a 6 százalékos járadékkölcsönnél az első szelvény 1916. november 1-én, az 5 és fél százalékos állami pénztárjegyeknél pedig 1916. december 1-én esedékes.

Az esetben, ha a 6 százalékos járadékkölcsönre aláírt összeg 100 koronát meg nem halad, az aláírás alkalmával az aláírt összeg egész ellenértéke betételeendő. A 6 százalékos járadékkölcsönre történő és 100 koronát meghaladó, valamint általában az 5 és fél százalékos állami pénztárjegyeknél eszközölt aláírásoknál azonban a betételezés részletekben is teljesíthető. Ez esetben az aláírás alkalmával az aláírt összeg 10 százaléka biztosítékképpen letételeendő; és pedig a kir. állampénztárnál és adóhivataloknál, s m. kir. postatakarékpénztár közvetítő-hivatalánál, továbbá az 1898. XXIII. t.-c. alapján alakult Országos központi hitelszövetkezethél készpénzben, a többi aláírási helynél pedig, vagy készpénzben, vagy olyan értékpapirokban, amelyeket az aláírási hely elfogadhatónak tart. A részletek pedig a következőképp fizetendők: a jegyzett összeg ellenértékének 25—25 százaléka legkésőbb június 9-ig, július 17-ig, június 25-ig, július 8-ig. Az utolsó betételezés alkalmával az aláírási hely a letélt biztosítékot elszámolja, illetőleg visszaadja.

A m. kir. pénzügyminiszterium fenntartja magának azt a jogot, hogy előre közzéteendő három havi előzetes felmondás mellett, úgy a 6 százalékos járadékkölcsönt, mint az 5 és fél százalékos állami pénztárjegyeket egészben, vagy részben, névértékben visszafizettesse, azonban az esetleges felmondás a 6 százalékkal kamatozó járadékkötvényekre nézve 1921. november 1-ét megelőző időre, az 5 és fél százalékkal kamatozó állami pénztárjegyekre nézve pedig 1921. december 1-ét megelőző időre nem fog eszaktólteni.

Az 5 és fél százalékos állami pénztárjegyekben megjelölt tőkekövetelést a m. kir. államkincstár a beváltóhelyeknél a bemutatónak, az állami pénztárjegy bevonása ellenében, minden levonás nélkül, adó- és illetékmentesen 1926. június 1-én visszafizeti. A kibocsátásra kerülő címletek után járó kamatok úgy, mint a kölcsönvisszafizetés alkalmával a járadékkötvényeknek, illetve állami pénztárjegyeknek tőkeértéke minden fennálló és a jövőben behozandó magyarországi adó, bűnyeg és illeték levonása nélkül fizetettnek ki. Az aláírásra bocsájtott járadékkötvények és állami pénztárjegyek — ugyanúgy mint az eddigelő kibocsátott hadikölcsönkötvények — a gyámoltak és gondnokoltak pénzainek elhelyezésére alkalmasak.

A betéti üzlettel foglalkozó intézeteknél a más ily cégekéül 1914. évi augusztus 1. előtt betéti könyvre elhelyezett, egyébként a mora-

torium-eloldó rendeletben foglalt korlátozások alá eső betétek a kibocsátásra kerülő kölcsönökre történő befizetések céljaira — önérthetőség a kikötött felmondási idők épségben tartása mellett — teljes összegükben igénybevehetők. Azok, akik a befizetésekre ilyen betéjüket kívánják igénybevenni, annál az intézetnél, vagy cégnél, illetve annak az intézetnek vagy cégnél közvetítésével tartoznak jegyezni, amelynél a betét el van helyezve.

A kibocsátandó járadékkötvényekre és állami pénztárjegyekre az Osztrák-magyar bank és a m. kir. Hadikölcsönpenztár, a járadékkötvényeknek, illetve pénztárjegyeknek kezizálogul való lekötése mellett, a névérték 75 százalékáig, a mindenkori hivatalos váltóösszámítolási kamatlábon, tehát jelenleg 5 százalékos kamattal nyújtanak kölcsönt. Ezek a kedvezmények 1917. évi december 31-ig maradnak érvényben.

A nevezett két intézet ugyancsak a mindenkori hivatalos váltóösszámítolási kamatlábon nyújt a náruk zálogul elfogadható értékpapírokra kölcsönt, ha a felveendő összeg igazoltan a jelen felhívás alapján aláírt összegek befizetésére szolgál. A meghosszabbított ily kölcsönök a mérsékelt kamatláb kedvezményében 1917. december 31-éig szintén részesülnek. A fenti befizetési határidők alatt a jegyzett összegekre eszakiandó befizetés céljaira folyósított kölcsönök után, a feli kívánságára, a mindenkori hivatalos váltóösszámítolási kamatláb helyett, 1917. évi december 31-éig, évi 5 százalékos állandó kamatláb biztosítatik.

Ezenfelül az Osztrák-magyar bank és a m. kir. Hadikölcsönpenztár a fent körülírt módok mellett azoknak, akik igazolják, hogy a jelen aláírási felhívásban foglalt befizetési határidők alatt az aláírásra bocsátott hadikölcsön jegyzése céljából más hitelintézetnél (bank, takarékpénztár, hitelezővékezet stb.) vagy bankcégnél vettek fel kölcsönt, ennek a kölcsönnek, illetve az ily irányú kérelem előterjesztésekor igazoltan fennálló részének visszafizetésére évi 5 százalékos állandó kamatlábon fognak új kölcsönt nyújtani s ennek a kölcsönnek meghosszabbításánál is évi 5 százalékos állandó kamatlábat fognak alkalmazni. Ez a kedvezmény is 1917. évi december 31-ig marad érvényben. A kormány gondoskodni fog továbbá arról, hogy az előbb jelzett s a nevezett két intézet által 1917. december 31-ig nyújtott kedvezmények az aláírók részére az időpont után is — és pedig az állami pénztárjegyekre vonatkozólag 1919. évi június hó 30-ig, a járadékkölcsönre vonatkozólag pedig 1921. június 30-ig terjedő hatálytal — a jegybank vagy valamely más, a kormány által kijelölendő intézet részéről biztosítsanak.

A negyedik hadikölcsönbe imént ismeretelt elnyomás feltételei biztos és gyümölcsöző tőkeelhelyezésre nyújtanak rendkívül kedvező alkalmat. A gazdasági életnek a háború következtében előállott korlátozottsága és csekély tőkefelvételképessége folytán a pénzügyi elhelyezést kereső pénzösség uralkodik. Győzelmes haditényeink szakadatlan sorozata a háborút a végső kifejlés, a betelezés felé viszi. Ehhez járul, hogy az előző hadikölcsönök során a nemzet legszélesebb rétegeiben mély gyökeret vert és valósággal nemzeti köztudattá emelkedett annak felismerése, hogy a létünkért vívott nagy küzdelem diadalmos folytatása és betelezéséhez szükséges hadikölcsönök jegyzésében való részvétel az aláírók anyagi javát és a legfontosabb közérdeket egyaránt nagy mértékben szolgálja. Mindes kétségtelessé teszi, hogy a negyedik hadikölcsön jegyzésének eredményében előrelátnatóság ép oly imponálóan fog megnyilvánulni az ország lelkes önbizalma és nagy tengerbírásáról ismételtén lényeges bizonyosságot tevő közgazdasági ereje, mint az előző hadikölcsönöknek.

Uj sorozások 18-tól 50-ig.

Az összes felmentetteknek jelentkezni kell.

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, április 17.

Ma éjszaka a fővárosi tanács két új plakátja jelent meg a hirdető-oszlopokon. Az egyik az 1866. január 1. és 1897. december 31-e közt született népfelkelésre kötelezettek újbóli összeírásáról, pótszemléjéről és behírsaról szól.

Az összeírás április 21-én, huszonnégy óra alatt történik meg és az összes olyan népfelkelésre kötelezettek, akik 1878—1897. évek közt születtek, május 26. és június 14. közt kötelesek pótszemlére jelentkezni. A többiekre később történik intézkedés. A bevonulás idejéről külön plakát fog tájékoztatást nyújtani.

Bécsben is hasonló plakátokat ragasztottak ki ma éjszaka. A különöség annyi, hogy Bécsben az összes korosztályok szemléje május 22-én június 29-é közt fog megtörténi. Megjegyzi azonban a hírdetés, hogy az alkalmasság behívása minden valószínűség szerint csak az aradai munkálatok befejezése után fog bekövetkezni. Közli a hírdetés azt is, hogy a II. korosztályba (42—50) tartozók az eddigi gyakorlat szerint csak a beföldön és a hadiárvonalokon lévő frontszolgálatra alkalmasak felváltására használják fel.

Az újabb pótszemle a fentiek szerint 18—50 évesekre terjed ki. Indokoltá teszi az újabb szemlélet egyrészt a hadsereg szükséglete, másrészt az a körülmény, hogy azok, akik régebben alkalmatlanok voltak, időközben megerősödtek, vagy kigyógyultak abból a betegségéből, amely alkalmatlanságukat okozta.

A másik plakát, a népfelkelési szolgálatra kötelezettek, de a népfelkelési tényleges szolgálat alól felmentettek ellenőrzése tárgyában adatott ki.

E szerint az 1865. január 1. és 1898. december 31. közt született népfelkelésre kötelezettek, akik a népfelkelési tényleges szolgálat alól felmentettek, akár kiképzett A) alosztályú, akár ki nem képzett B) alosztályúak, akár bevonulásuk előtt nyerték felmentésüket, akár bevonulásuk után, s ez a felmentés meghatározott, vagy bizonytalan időre szól, valamint azok is, akik már a bemutatás-szemlén való megjelenési kötelezettség alól is felmentést nyertek, május 4-ike és 12-ike közt időben jelentkeznie kötelesek az előjáróságnál, igazolni felmentésüket, valamint azt is, hogy azok a körülmények, viszonyok, amelyek miatt felmentésük szükségessé vált, még ma is fennállanak. A jelentkezés alkalmával a népfelkelésre kötelezettek az igazolványi és utalási lapot az előjáróságnál tartoznak kitölteni és akinek az ügyét az előjáróság megvizsgálta és rendben találta, láttatott igazolványi lapot kap, amely a jövőben a felmentés igazolása és ellenőrzése céljára szolgál. A felmentettekről az előjáróság állandó jegyzéket fog vezetni.

Ez az újabb rendelkezés igen helyesen szigorubb ellenőrzés alá vevő a felmentetteket s revideálja azokat. Lesznek köztük sokan olyanok, akiknek felmentése ma már nem indokolt: akik elhagyták azt az állást, amely a felmentést szükségessé tette, vagy akik ma már nélkülözhetők itthon. Ezeket valószínűleg

haladéktalanul be fogják hívni. Viszont azok, akiknek felmentése indokolt és szükséges, a jövőben az új ellenőrzési módszer által megszabadulnak sok zaklatástól, ameyiben megszűnik majd illetékességi, vagy születési helyük katonaiügyi hatóságához való távirati behívás, ami ez előtt igen gyakori volt.

Esetek az aradi főpostáról.

(A főigazgatóság figyelmebe.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, április 17.

A háború folyamán többször megemlékeztünk az aradi posta működéséről és általában megelégedésünkre adtuk kifejezést a főpostáról, hogy a hadiállapot okozta sok nehézség ellenére milyen türelemmel viszonyok uralkodnak. Nemany hónap óta azonban elkezdődött a feltorulás uralkodik az aradi főpostán. Arról már utoljára beszéltünk, hogy a Budapesti ma Aradra érkezett levelek gyakran csak három nap múlva kapják meg a címzettet. Azt nozzak, hogy az illetékes lényezők, hogy a kézbesítő személyzet a háború miatt folyton változik és egyik napról a másikra feltoradott viszonyok, gyermekek nem tudják kielégíteni a közönség igényeit. Szóval megint a háború, mindig az a tránya háború...

Vajon a következő eseteknek is a háború az oka? Egy aradi, ismert és tekintélyes ur ma Lublinban teljesít katonai szolgálatot. Mintegy nappal ezelőtt hivatalos kommuniké jelent meg a lapokban, hogy a kereskedelmi miniszter rendelete alapján most már Lublinban is rendes lesz a polgári postaforgalom. A következő napon az aradi ur sürgönyt kapott Lublinban szolgáló fiától:

Kedves papa, ezután csak táviratilag fogunk érintkezni, mert a levelek nagyon rendetlenül jönnek. Küldjétek esomagot is, mártól fogva azt is szabad küldeni.

Az aradi ur azonnal hosszú táviratot szerkesztett, amelyben — nem spórolva a pénzt — minden fontosabb családi ügyet megírt. A táviratot azonban visszahozta a küldő.

— Azt mondták, hogy nem lehet továbbítani. Lublinba még nem vesznek fel sürgönyöket.

Ezután megpróbálták expressz-levelet, majd esomagot feladni, de mindig ezzel küldték vissza a postáról: Lublin hadterület, még nem lehet felvenni. Az aradi urnak akkor különös ötlete támadt: a táviratot, az expressz-levelet és a esomagot egy ismerősével felküldte Budapestre és ott minden akadály nélkül felvitették s továbbították. Ettől fogva a Lublinba szánt sürgönyöket, expressz-leveletben felküldte Budapestre és ott adták fel. Ez így ment vagy egy hónapig. Akkor az aradi ur arról kezdett gondolkodni, hogy talán még sincs rendén ez a dolog, mert amit Budapesten felvessnek, Aradon is fel kell venni. Felment a hivatalfőnökhöz s elpanaszolta a dolgot. A hivatalfőnök félóránig kutatót a rendeletek között és megállapította, hogy Lublinba igenis szabad táviratozni, expressz-levelet és esomagot küldeni. Azonnal utasította az illetékes osztályokat, hogy fogadják el a küldeményeket.

Hogy ki az oka ennek a nem mindennapi esetnek és hány ember joga esorban meg az

ilyen felületesség következtében, azt nehéz volna nekünk megállapítani. Persze, ennek is a háboru az oka.

Annak azonban már okvetlenül az a gyalázatos háboru az okozója, hogy az Aradra délelőtt tíz óra 40 perckor érkezett táviratot a címzett — aki a postától öt perenyire, a Ránóczy-utcában lakik — csak délután fél 7 órakor kapja meg. Persze a kitogás nagyon kézenfekvő: járatlanok a kihordók. Milyen jó is, ha háboru van.

Világháboru nélkül nem találkoznánk olyan esoda dolgokkal, mint például, hogy az Aradról Aradra küldött táviratokat csak akkor veszik fel, ha a feladó arcképes igazolvánnyal, vagy tanukkal igazolja személyazonosságát; vagy például, hogy egy-egy közhivatal pecsétjével ellátott táviratot csak akkor vesznek fel, ha a pecsét mellett még aláírás is szerepel. Az is bosszantóan mulatságos, hogy a

Makóra, Gyulára, Csabára, vagy Budapestre feladott ártatlan üzleti táviratot csak akkor hajlandók felvenni, ha okmánnyal igazolja magát a feladó. Ellenben Budapestre e sorok írója gyönyörködve szemlélte, hogy a táviró hivatalokban a beltöldre szóló sürgönyöket minden igazoló okmány nélkül felveszik, ott nem dobálják vissza a sürgönyöket azzal, hogy „a feladót nem ismerjük.”

Számítunk rá, hogy illetékes helyen azt fogják mondani:

— Kérem, ezt a rendelet úgy írja elő. Nekünk a rendelet parancsol.

Szeretnénk mi látni azt a rendeletet, amely ilyen képtelen intézkedést tartalmaz. Azt a kitogást se fogadjuk el, hogy a posta leghasználatosabb alkalmazottai hadba vonultak. Arra való a főnök, hogy illetékes helyen kiharcolja az alkalmazottak egy részének felmentését.

Olaszország egész Dalmáciát követeli.

(Bizalom a Salandra kormánynak. — Bejelentik az olaszok igényeiket.)

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, április 17.

Zürich. Az olasz kamara ülésén Sonnino külügyminiszter a következő nyilatkozatot tette:

Kérem a kamarát, vessen egy rövid tekintetet a kormánynak a legutóbbi hónapok különböző nemzetközi kérdésében kifejtett tevékenységére, hogy tisztába jöjjenek azzal a móddal, ahogyan a kormány a kamara szándékait a messzemenő felhatalmazás végrehajtásában magyarázza, amely felhatalmazást a kamara decemberben adta a kormánynak és hogy jobban ítélje meg, vajjon a kormány továbbra is megérdemli-e a kamara bizalmát. A szövetségesekkel való egyetértésben biztosítottuk a szerb hadsereg ellátását élelmiszerekkel és lőszerrel és megkönnyítettük a csapatok koncentrációját, várva a revans idejét. Akkor nem volt helyénvaló, hogy az akkori részleteit ismerjessük, mert azok a balkáni operáció kimenetelétől is függtek. Mint ismeretes, — azóta elhatározták, hogy a szerb csapatokat Korlupa szállítják és ott összerögzítik.

A külügyminiszter elmondta, hogy az olasz flotta feladatta volt Montenegrónak hadiszerrel és élelmiszerekkel való ellátása. Szerinte a csodálatos lap marad az olasz tengerészet történelmében a szerb csapatok behajozása.

Luganó. Foscari nacionalista képviselő az olasz kamarában azzal fejezte be beszédét, hogy Olaszország nem elégedhet meg Trient és Trient birtokával, hanem kénytelen szerb tiltakozás esetére is Dalmácia és a dalmat tengerpart birtokait — Fiumétől egészen Narentáig — harcolni. Fő dolog, hogy a négyes szövetség végső győzelme után a világ felosztásánál ne engedje magát Itáliának kijátszani, mert ha Itália ezen kérdéseket nem rendezí és átengedi Szerbiának a kikötőket, ezzel Olaszország uralma az Adriára nem lesz kiterjesztve. Dalmáciának olaszra kell lenni, hogy ott megzúljon az olasz irredentizmus. Itáliának, aki semlegeségi nyilatkozatával, majd pedig beavatkozásával megmentette a négyes szövetség ügyét a német veszedelemről, nem érdemli meg a mellézet, hanem a szövetségeseknek be kell látniuk, hogy több szót és több intézkedést kell arra fordítani, hogy Olaszország erkölcsi és politikai szerepét a külföldön szimpatikusnak tegyék, mert Olaszország tekintélye a külföldön nem valami csillag.

Salandra miniszterelnök megemlékezett Briand miniszterelnök római látogatásáról, és hangsúlyozta, hogy a Rómában lefolyó tanácskozások a szövetségesek szilárdabban együtt működése érdekében történtek és elhatározták, hogy politikai és katonai megbeszéléseket fognak Párisban folytatni. Mikor az olasz kormány viszonzta a látogatást, Párisban a legszívélyesebb fogadtatásban részesült, amelynek forrása a legválasztékosabb udvariasság volt. Asquith látogatása megerősítette ezt a szívélyes régi viszonyt, amely Olaszország és Anglia között van. Míg a szövetségesek áldozataikhoz, fáradozásaikhoz új erőt merítenek, közben a világ figyelmé a francia hadseregnek Verdun előtti küzdelmére irányul. A verduni csata nevezetes sikert jelent Franciaországnak, mert az ellenségnek főcélja az volt, hogy meglepő támadásával a szövetségeseknél kedvetlenséget idézzon elő. Ezt azonban soha nem érik el. A szövetséges országok hangulata erősen bizik a győzelemben. A francia front, helyzete az oroszok Orményországban elért sikerei és az összes harc vonalon nagyon kitűnő a helyzet. Növeli a párisi konferenciát a morális hatást, amely a katonai akciókat egyöntetűen az összes fronton kívánja. Gazdasági téren is egységesen fognak eljárni céljaink érdekében. Párisban legközelebb összeülnek a szövetségesek és egy állandó bizottságot fognak létesíteni, amelynek célja a gazdasági akciók egyöntetűvé tétele lesz. Ezen az ellemben már történtek is intézkedések.

Sonnino a beszédet nagy lelkesedéssel fogadta. Utána Cappa képviselő dicsérte Salandrat. Rámutat, hogy Salandra beszéde nagy jelentőségű. Rámutat arra, hogy a gyász, a szenvedések és nagy áldozatok nem tarthatják vissza Itáliát attól, hogy megtartsa azt a helyzetet, amelyet ügye igazságossága, célja és igazsága kijelölt. A képviselőket ne tartsa vissza az, hogy választóik ma, vagy holnap mit mondanak. Egy jelszót szabad csak ismerni: Győzni kell!

A képviselők körében kiáltják: Győzni, győzni kell!

Salandra feláll és Cappát megöleli és megcsókolja. A képviselők zajos Evviva Italia kiáltásban törnek ki. Salandra több felszólalás után bizalmi javaslatot nyújtott be, amely

úgy módosítottak, hogy a kamara elfogadja a kormány nyilatkozatát és átter a költségvetés tárgyalására. A bizalmi javaslatot 352 szavazattal 36 ellenében elfogadták. A költségvetést is letárgyalták, amelyet 307 szavazattal 40 ellenében fogadtak el, majd a kamara ülését június 6 ig elnapolták.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Színházi műsor:

Kedd: Botegh Péter dr. huszártábornagy felolvasása: „Szökésem az orosz tozsgából”, vetített képekkel.

Szerda: Beregi Oszkár, a Nemzeti-színház művészenek vendégfelléptével: „A kaméliás nőgy.”.

Csütörtök: Beregi Oszkár, a Nemzeti-színház művészenek vendégfelléptével: „Arany és szerelem”.

Péntek: Nincs előadás.

* Asta Nielsen-premier az Apollóban. (Urban Gad nagyszabású drámája.) Urban Gad volt a mozi első komoly írója és szinte 6 alapozta meg a moziirodalmat darabjaival, amelyeket a Nordisk-filmgyárnak írt. Urban Gad Asta Niensennek, a nagy mozdívának írta drámáit, akit azóta feleségül is vett a mindkettőn megváltak a Nordisktól. Most egy előkelő német filmgyár nyújt alkalmat Asta Nielsen esodás művészetének gyönyörködésére. Urban Gad egészen újszerű, szinte szokatlan mozidarabban játsza a feleségét. „A briliánsok”-at bűnügyi bohózatnak jelzi a színpad, tulajdonképpen pedig izgalmas detektivkép, amelyből azonban az idegizgató jelenetek mellett bőségesen jut a derűből is. Urban Gad határozottan olyan mozidarabot írt, amelyre szüksége volt a kinematográfiának: érdekesítő, izgalmas eseményt nyújt, de nyomokban gondoskodik róla, hogy a néző idegét megpihentethesse. A darabnak óriási sikere volt ma az Apollóban. A közönség elragadtatással nézte Asta Nielsen fenomenális játékát. A darab rendezése is első rangú. Még kedden megy ez a kép.

* A bölcsődal. (Schildkraut film az Urániában.) Ha művészet, irodalom, művészi játék és ötlet, azontúl szépség egymás mellé szegődnek, hogy egy nagy szenzációs filmet produkáljanak, annak minden bizonynyal sikerülnie kell. Ezt a rövid, de velős tanulságot vonhatjuk le a legújabb Schildkraut filmből. „A bölcsődal” című drámából. A film szereplői Schildkraut Rudolf, Egeds Niessen, Leopoldine Konstantin és Josef Schildkraut, rendezője pedig Max Mack. Ez az öt név nemde a legjobban akkreditált nevek közé tartozik a kinematográfiában és ha ez az öt név visz egy darabot, annak sikerülnie kell. A bölcsődal minden bizonynyal egyike a legfinomabb, legművésziesebb, legizlésebb filmeknek, amelyeket eddig a szenzonban láttunk. Egy kegyetművészről van szó, aki egy grófnéért elhagyja feleségét és gyermekét, hogy egy remekül bonyolított és finoman szőtt esemény után visszakerüljön a gyermekéhez, aki a grófnő fiának menyasszonya lesz. — D. 14. Harri Piel rekord detektivfilm legközelebb az Urániában.

Egy angol képviselő a békéért. Fővárosi tudósítónk jelenti: London. Az angol alsóházban Mason képviselő kérdést intézett Asquith miniszterelnökhöz, hogy nem tartja-e a német kancellárnak Belgiumra vonatkozó kijelentéseit alkalmasoknak arra, hogy annak alapján a béketryálgásokat megkezdnessék. Asquith Masonnak azt válaszolta, hogy olvassa el újra azt a beszédet, amelyet ő a francia parlamenti küldöttség előtt mondott.

Meggyógyul a német sebesültek kilencven százaléka.

(Francia támadási terv Metz ellen. — Kimerült a franciák emberkészlete.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Berlin, április 17.

A lotharingiai nép körében már január havában elterjedt a híre annak, hogy a franciák erős offenzívát fognak indítani a metzi várkolosszus ellen. Repülők kiáltványokat dobáltak le, amelyekben felszólították „a poroszok zsarnoksága alatt nyögő francia föld” lakosságát, hogy vonuljanak el, figyelmenztették Metz lakosságát is, hogy meneküljön, mert a repülők bombái mindent rommá fognak változtatni. Időről-időre Pont a Mousson irányából Metz előterét nagy kaliberekkel bombázták. A tüzelés főleg a Wagner erőd, Novéant, Corny és a francia Pagny község ellen irányult. Az ellenség nem ért el azonban többet, mint hogy néhány családunk ki kellett költöznie a mi nehéz tüzésünk elküldte nyugtáit Pont a Moussonba és Nancyba. Sem a Priesterwaldban, sem pedig a lotharingiai fronton nem merészelt a francia gyalogság támadást, aminek pedig követnie kellett volna a tüzési előkészítést. De még is tovább folytak a híresztelések a készülő francia támadásról. Ma már én is hiszek az ellenség tervében, miután egy fogolytól a hírek megerősítését hallottam.

A francia vezérkar elhatározta, hogy Metznél áttörést kísérel meg a február havában kellett volna a terv teoretikus előkészítésének megtörténnie. A Maastól nyugatra csoportosított csapatok úgy tudták, hogy őket Metz ellen fogják vinni a április 15-ét emlegették, mint az offenzíva elkezdésének napját. A foglyok közül sokan vallják ezt a híresztelést könnyen meg is lehet okolni. A hosszú pozíció-harc a francia beltöltet idegessé tette a az újságok a szokásos kertelésekkel és körülírásokkal követelték, hogy a hadsereg menjen előre. Már pedig egy nagystílű francia vállalkozás számára nem képzelhető kívánatosabb cél, mint Metz, a legerősebb német vár, Franciaország betörési kapuja, olyan város, amelyet a párisiak gyakori látogatásukból jól ismernek. A terv hallatlanul népszerű volt a már azt is diadalörömmel fogadták Párisban, midőn a déli erődítési gyűrűbe az első francia gránátok esptak le.

Időről-időre a metzi déli erődítési gyűrű lövetéséről emlékezett meg a francia hivatalos jelentés, anélkül azonban, hogy az eredményről bővebb tájékoztatást adott volna nyújtani. Láttam a gránátolvasókat kint a számtólódeken. Különben a francia „offenzíva előkészítése” nem emlékeztet más, mint a táblák, amelyek a gázok mérgező hatására, figyelmenztetnek, mert megtörtént, hogy egy ember, aki gránátarabokat keresett, egy három hetes gránátolvasóban gázmérgezés következtében meghalt. Pont a Mousson lakóai azonban mindig, amikor a francia tüzekek egy követ tettek, aggódva gondoltak a német tüzés revansára, amely holt-bizonyosan és sokkal hatásosabban következett be.

A naptár most a francia offenzívára emlékeztet. A háborús híresztelések borzalmas áprilisi trófiát utaztak a franciákkal. Néhány nappal előtt minden orjúkat meglesztették, hogy

bennünket a Combres magaslatokról elűzzenek a Cotes Lorrainest elfoglalják, egyidejűleg pedig úgy látszott, mintha a St-mihieli kellemetlen német állások ellen is készülődnének. Ha a Combres-ról elkergettek volna bennünket, akkor a sik terep következtében vonalunkat meglehetősen messze kellett volna visszavonnunk, talán egész Contlans-ig és Mars la Tour-ig. De csak gyenge támadási kísérletekre került a sor, bármennyire borzalmasak és elkeseredettek voltak is egyes harci momentumok Combres-nál. Mi továbbra is megtartottuk a fontos magaslatokat, a német hadvezetőség időközben elkészült saját offenzív tervével. És amit tizennyolc hónap alatt hallatlan erőlködésekkel és technikai eszközökkel védelmi előkészítettek, az a német támadást nem tudta feltartani. A franciák lehetetlennek tartották a Verdun elleni német támadást, mintán tudták, hogy az egész terep mennyire tele van védelmi eszközökkel és akadályokkal. El lehet képzelni a francia beltöltet izgatottságát, amikor február huszonharmadikán kitűnt, hogy mindez a munka hiabavaló volt. Szomorú, nagyon szomorú dolog történt, offenzíva helyébe a verduni óriás delenzívája lépett.

Nem akarunk az ellenség hibájába esni, a az ellenség veszteségét költött számmal megjelölni. Mi csak arról a számról akarunk beszélni, amelyet az ellenséges sajtó, mint a mi veszteségünket tüntet fel: kétszáz ezer ember. Szinte elcsodálkozok az ember, hogy lehet ilyen hallatlanul merészen hazudni. Bizonyos, hogy a merész támadás megkövetelte a maga súlyos áldozatait. De tudom, hogy mult el aggódásom, amellyel harcba vonuló embereinket kísérem, amikor megtudtam a könnyű sebesültek nagy számát. És tegnap a tábori egészségügyi szolgálat főnöke megismételte előttem pontos statisztika szerint: sebesülteink kilencven százaléka ismét gyógyultan kerül a frontra. Franciaországban erről a kérdésről eddig még nem nyilatkoztak. A sajtó nem szívesen beszél az egészségügyi szolgálatról és a parlamentben úgy látszik hallgatóságos megállapodás van, hogy ezt a kényes kérdést nem érintik. És miatt mi idősebb évfolyamainkat haza küldték végleges szabadságra, addig Franciaország utolsó téli után kutat és félig teljött tiuk után. Sok, sok ezer ember menekült az általunk megszállott területről Franciaország belsejébe és mégis munkahiányról beszélnek Franciaországban. Annyi gyár van a mi kezünkön, annyi ipartelep, annyi hold föld, de a dolgozó emberek tömege, akik e miatt az ország belsejébe menekültek, még sem elegendő. Ebből is kitűnik, mily szomorú Franciaország jövője. S e mellett a háború hallatlan emterpusztításához jár a hiányos egészségügyi szolgálat által előidézett megtizedelés. Harmadik faktorként járul ehhez a tiuk és elfaradt öregek katonasorba állítása, amely által nemcsak a háboruban, hanem az eljövendő békeben is növekszik a halálozási arányszámot, s közelebb jutnak ahhoz, amit Franciaország vezetése mondának reg. Szóval miatt a franciák német nullanegyekről beszélnek, ezzel vissza akarják tartani öveiket, hogy pillantást vessenek emberrezervoárjakra, amelyből megláthatnak helyzetüknek kiállítását.

Varjassy Árpád emléke a Kölcsey Egyesületben.

(Elnökválasztó közgyűlés.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, április 17.

Vasárnap délelőtt a kulturpalota nagytermében tartotta meg elhunyt elnöke, Varjassy Árpád emlékének szentelt közgyűlését a Kölcsey Egyesület. A nagyterem pódiumán, a szőld posztós asztal mellett Varjassy Árpád akerült művészi arca, Balla Krigyessnek, az elismert aradi portréfestőnek jeles alkotása, amelyet a Kölcsey Egyesület festetett meg, emlékeztette a közgyűlésre érkezőket a már örök álmát alvó elnökre.

A közgyűlést, amelyen Kintzig János főispán is részt vett, Fényes Dezső alelnök, a kulturpalota igazgatója nyitotta meg. Először a rendes közgyűlési tárgyakat terjesztették elő. Az egyesület mult évi működéséről részletes tükári jelentés nyújtott beszámolót. A Kölcsey Egyesület, amelynek munkássága ebben az évben is összeforrt a kulturpalotával, azon felül, hogy kilenc irodalmi estélyt és egy jótékony célú előadást rendezett, újabb gyűjtemények megszerzésével szaporította a kulturpalotában elhelyezett értéket, különösen a könyvtárat és a háborús viszonyokhoz alkalmazkodva folytatta kulturális munkáját. Megemlékezik a tükári jelentés az egyesület halottairól: elsősorban Urbán Iván báró főispánról, akinek emlékét jegyzőkönyvben örökítették meg és Varjassy Árpádról.

Ezután Bancsák István pénztáros terjesztette elő az egyesület számadásait és 1916. évi költségvetését, amelyeket a közgyűlés tudomásul vett. A közgyűlés első részét tisztújítás tejezte be. A megüresedett elnöki székbe Heppes Miklós nyug. kuriai bíró ajánlatára egyhangulag az egyesület eddigi alelnökét Fényes Dezsőt választották meg. Fényes Dezső annak ígéretével, hogy Varjassy Árpád nyomán kíván haladni, foglalta el az elnöki széket. Alelnök Krenner Miklós dr. lett, tükárra továbbra is Rudnyánszky Endrét, pénztárossá Bancsák Istvánt, ügyésszé Jegesy Károly drt, ellenőrré Berozy Lajost választották meg. Az ötven tagu választmányba új tagoknak Baross Ferenc dr., Osernovics Diodor, Heppes Miklós, Kara Győző, Kintzig János és új. Vass Gusztáv kerültek.

A közgyűlés ünnepi részét Grallertné Martini Hanna asszony nyitotta meg. A kitűnő aradi poetaasszony két háborús új versét olvasta fel. Az egyik a hit a béke reményét resti költői szépséggel és erővel, a másik, a Két honvéd című gyönyörű, megható rajza az orosz fogságból haza epedő magyar szív érzéseinek. A ké. költeményt a közgyűlés közönsége lelkesedő ovációval köszönte meg.

Végül Rudnyánszky Endre a Kölcsey Egyesület tükára mondott emlékbeszédet az elhunyt elnökről, Varjassy Árpádról. Beszédében, amely a megjelentekre mély hatást tett, arról az összetorradásról szólt, a mely Varjassy Árpád drt halála után is a Kölcsey Egyesületnek és a kulturpalotának teszi. A kulturpalotában — mondotta — mindenből Varjassy Árpád lelke árad ki, mert ez a haz Varjassy Árpád háza, az ő gondolatával, az ő erős nagy lelkével van tele. És a lelke, a mely a halálban eszméivé lett, vezet tovább a Kölcsey Egyesületet a Léke bekövetkezésével várható új teladatok me. varosításában is.

Berendezkednek a bolgárok Macedóniában.

(Román és bolgár lakosok kizserélése. — Románia és az orosz határ elzárása.)

Távírat tudósítás.

Bukarest, április 17.

A Jassyban megjelent „Cavantu” című lap a következő cenzúráról írta közli: A bolgárok biztosak abban, hogy a Szerbistói elhódított területeket megfogják tartani és pedig nem egyedül Macedóniát, hanem az ó-szerbiai területeket is, bezárólag a románok lakta Timok völgyéig. A bolgárok eme bizalmat megerősíti az a hír, mely jól értesült román körökben azt jelenti, hogy Bulgária lépéseket tett a román kormányra a Timok völgy lakóinak a várnegyed lakóival való kicserélése érdekében. A tény maga mindenestre jellemző arra, hogy miként itélik meg a bolgárok a helyzetet.

Jellemrajz Take Jonesouról.

Bukarest. A román háborús izgatóság és a kormány közötti viszony nyílt ellenségeskedéssé alakult át. A hivatalos „Vitorul” a következő cikket közli:

— Take Jonescu ur először felvette az erkölcs tógáját és vizsgálatot követelt a marhacsempészet ügyében, aztán pedig az ügyvédi talárt öltötte magára és megvédte a szerencsejátékok ügyét. Az a tény, hogy Take Jonescu a legutóbbi dolog, a kártyabárlangok és krupiek védőjéül szegődik, nem lep meg minket. Az osztályorszáját törvényének szerzője rokonságban érzi magát azzal a törvénnyel, amely akkor, amikor a szerencsejátékoknak helyet ad, a játékbárlangokból intézmenyt csinál. Take Jonescu azonban tovább megy. Nem elégszik meg azzal, hogy megvédi ügytelét, hanem egyenesen dicőíti a szerencsejátékokot, de nem meggyőződésből, hanem kizárólag az ügy érdekében. Take Jonescu erre vonatkozó érveit a jelenlegi háború veres drámájából veszi: „Hogyha a francia katona — mondja — a lövészárokból nagyobb ellentállást fejt ki, mint az angol, úgy ez abban leli magyarázatát, mert Franciaországban van szerencsejáték, míg Angliában nincsen. A szerencsejáték megerősíti az intelligenciát, mozgékonytá teszi a szellemet és a szemem eme mozgékonytá emeli az embert az állat fölé.

Poklevski-Koziel meséje a határ-elzárásról.

Bukarest. A szentpétervári távíratúgyvénység megalotta azokat a híreket, amelyek az orosz határnak Románia felé elzárásáról szoltak. Nagyon érdekes annak a megállapítása, hogy ezt a hírt Bukarestben a Diminela és az Epoca közölte először és erről a két lapról mindenki tudja, hogy Poklevski-Koziel bukaresti orosz követ zsoldjában áll. Most tehát, amikor kiderül, hogy a határ-elzárás tényleg nem történt meg, nagyon is világosan látható, hogy az orosz követ lapjai csak azért ropították világra ezt a hírt, hogy megijessék a román

közvéleményt és a határ-elzárás fenyegetésével nyomást gyakoroljanak a készülő német—román gazdasági meg egyezés tervezőire. Miután a meg egyezés mégis létre jött, most már hiabavaló a rémités és az orosz hivatalos körök sietnek megcafolni Poklevski-Koziel meséjét.

Az entente utazó-ügynökel.

Bukarest. A bukaresti lapok jelentik: A török sajtó ironikus hangú cikkeket közöl a négyesszövetség vezértérképének folytonos látogatásairól. A „Tanin” című lap például ezeket írja:

— Be kell vallanunk, hogy ellenségeink ceremóniák és formalitások tekintetében messze feletünk állanak. Most, amikor a franciák reszkető szívvel várják a verduoi csata híreit, amikor az Anglia egét takaró fekete felhőkből tűz hull alá, amikor az ellenség számtalan hajóját nyelik el a hullámok, tényleg csak maniatikus lehet az, aki most hosszú utakat tesz, csak azért, hogy udvariassági irázisokat oseréljen ki. Közel másfél hónap óta nincs más dolga az ellenséges államok vezértérképének és hadseregparancsnokainak, mint utazgatni. Párisból Londonba, Londonból Párisba, Londonból Rómába és megfordítva utaznak a végtelenségig. A franciáknak nincs okuk a közlekedési eszközök hiánya miatt panaszkodni, hogy ha ennyi luxus-vonatot járatnak vasúti vonalokon. Azt lehetett hinni, hogy a sok párisi tanácskozás végezetül meg is csak fog valamelyes eredményt felmutatni, ennyit tovább folytatódik a miniszterek vándorlása. Megállapítjuk azt a tényt, hogy a négyesszövetség nem is annyira meg egyezni törekszik, mint ennek látszatát keiteni. A négyesszövetség megelepszik azzal, hogy a ceremóniák töltött tetszemenek ad kitérőket ahelyett, hogy a esatereken mutatna fel eredményt.

Egy aradmegyei ügyvéd halálos szerencsétlensége.

Az aradi közlöny tudósítójától.

Arad, április 17.

Aradmegye ügyvédi karának egyik fiatal, széles körben ismert tagját érte katonai szolgálatainak teljesítése közben a halál. Küzdelmes évek, vagyoni viszontagságok után rövid idő előtt jutott kedvező révbe. Egy hősi halált halt aradmegyei ügyvéd irodáját vette át a most, az elődjéhez hasonlóan, ő is áldozata lett a háborúnak.

Hollósy Kálmán dr. borossebesi ügyvédet érte ez a tragikum. Vagyonos családból származott, de szerencsétlen gazdálkodás révén több százezer korona vagyonát elveszítette. Hozzájárult az anyagi bajokhoz meghasonlott családi élete, a mely válóperrel végződött. Mindezek után Boros Jenő en folytatott ügyvédi irodát és az elmúlt évben átvette Boros Rózsa dr.-nak, a haratéren elesett borossebesi ügyvédnek irodáját, a mely szép kereset-hoz juttatta.

A 43—50 évesek szemléjén őt is besorozták a ez évi április 3-án illetőségi helyére Budapestre bevonult. Az elmúlt néten egy had-

táp-zászlóaljjal az északi harotérre vonult. Utközben szerencsétlenség érte, a melynek részletei még nincsenek teljesen megállapítva. Az ügyvédet súlyosan megsérülve vitték az ungvári katonai kórházba.

Tegnap az ungvári kórház parancsnoksága rövid távíratban értesítette Bernstein Manó borossebesi kereskedőt, Hollósy elődjének atyját, hogy Hollósy Kálmán sérüléseibe belehalt. Temetése felől nem küldtek értesítést, miután azonban a holttest elszállítására felől nem intézkedtek, valószínű, hogy Ungvárott már el is temették.

Az éhes város.

(Az Osszetartás szabadkőműves páholy utolsó előadása. — Vámos Jenő a közéletmezésről.)

Az Aradi közlöny tudósítójától.

Arad, április 17.

Osztatlan elismerés és tetszés mellett fejezte be tegnap délután négy előadásra tervezett előadó ciklusát a szabadkőműves páholy. Városunk társadalmát érintő négy nagy fontosságú kérdést a) városi jövedelmek mikénti fokozását, b) a közegészség ügyét, c) a több termelést és d) a közéletmezés kérdését tárta városunk közönsége elé a gyakorlati utmutatással szolgáló arra hivatott előadók útján, hogy e kérdéseket hogyan s miképpen áll módjában egy város közönségének a maga javára megoldani. Tegnap délután az utolsó előadó Vámos Jenő székesfehérvári állatorvos volt.

Közvetlen, lebilincselő formában ismer-tette szépszámu hallgatósága előtt a közéletmezés gondjait s a kérdés normális viszonyok közötti megoldása érdekében teendő intézkedéseket. Hangoztatta kétségbevonhatatlan igazsággal azt, hogy ma, amikor nem rendszabályozható és ellenulozható rendkívüli helyzetekkel állunk szemben, egy egyedül álló város közigazgatási vezetőségének legjobb akarata dacára sem szüntethetők meg a közéletmezési bajok, a helyzetet, csak az javíthatja volna, ha az államhatalom — amint az Németországban történt — egyöntetűleg kormányintézkedésekkel segített volna a városok közönségén.

Bevezető szavaiban érintve ama körülményt és általánosságban kitéjtve azt, hogy a városok közéletmezési zavarának mint vált előidézőjévé az, hogy a városokba oly egyszerek tömörültek össze, akik távol állanak a mai gazdasági javak termelésétől, tartalmas szavakkal ismertette azon intézményeket, melyekkel részben a hatóságok, részben a társadalom elejét veheti az életmezési hiányoknak.

Az érdekeltségek bevonásával alakítandó hus vásár pénztár, az ár nivelláló hatósági mérszárásék még ha ráfizetéssel dolgozik is, a központi tejkészelés, hatósági konyhakertészet, belterjes földbirtok politika, a termelések ésszerű fokozása, a városi földék jövedelem emelkedése, táplálkozásunk tudományos reformálása, a fogyasztó közönség szövetkezeti szervezése stb.-ben látja ő a közéletmezés javítását szolgáló feladatokat s meggyőződése, ha ezeknek eleget teszünk, a bajok orvosolhatók, s nem köti le minden időnk a gyomor elátásának kérdése s marad időnk a kultúra áldásainak élvezetére és igénybevételeire is.

Az előadás végén Halász Jenő a páholy tb. fővezére köszönte meg a hallgatóság érdeklődését és emelte ki azt, hogy a szabadkőműves páholy mint szolgálta ezen előadásokkal kötelességét.

Mackensen és a temesvári polgármester.

Nem sértették meg a németek a magyar törvényeket. — Mackensen és a magyarországi németek.)

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Temesvár, április 17.

A Délmagyarország történelmi és Arheologia Muzéumegyesület ma délelőtt Temesvárt tartott ülésén Geml József királyi tanácsos, Temesvár város polgármestere nagyon érdekes előadást tartott Mackensenről.

Mint balkáni haderőnk főparancsnoka, Mackensen tábornagy a múlt év őszén Temesvárt rendezte be főhadiszállását s ott időzött szeptember 9-étől október 29-ig. Ez idő alatt Geml polgármesternek ismételt alkalma volt vele érintkezni s az előadás, amelyet tartott, érdekes módon foglalja össze a polgármester feljegyzéseit Mackensenről s általában a mozgalmass és jelentős hetek történetét, amelyek mindig emlékeztetések fognak maradni Temesvár történetében.

Annak a hadjáratnak előkészítése — mondotta a polgármester — amely Szerbia és Montenegró teveszerű és gyors leveretését eredményezte, Temesvárt folyt le, abban a városban, amely evszázadokon keresztül volt a Délvidékkel együtt a Nyugat védőbástyája a Balkánról fenyegető török veszedelemmel szemben.

Az offenzíva megkezdése után állandóan 350—400 német tiszt tartózkodott Temesváron 1000 emberrel, akik 42 parancsnokság, hivatal, depót stb. kötelekben teljesítettek szolgálatot. Valódi német minuciózitással folytak le a harc előkészületei: óriási teherautó- és autók futkostak a legkötönybb munkaeszközökkel s a legújabb, eddig ismeretlen technikai berendezésekkel, az éjjeli és nappali folyó szakadatlan munka, a tökéletes hírszolgálat, a szikratávíró, a léghajók, az utépítések, új vasutvonalak lefektetése, mozdonyok le- és felszerelése, amelyeket a gyengén épült szerb vonalakhoz kellett átalakítani, új hidak verése, mocsarak kiszáritása, mindent a sokféle munkát művészi tökéletességgel is bámulatra méltó pontossággal hajtották végre.

Ha a német katonaság valamely helyiséget, gyárépületet, vagy más hadiszolgálatot vett igénybe, mindig betartotta szigorúan a magyar törvényeket és rendeleteket. Alaptalan tehát az a híresztelés, amely sajnos a törvényhozás oszlopaiba is beturakodott, hogy a lovagias főparancsnokság, vagy alárendeltjei Temesvárott a hazai törvényeket, vagy a hatóságok törvényes intézkedési jogait bármily módon megsértették volna.

A drágaság ellen védekeztek és hazulról hoztak marhát, sertést, burgonyát, rizst, sőt és bort és az élelmiszereit házi kezelésben gondoskodtak. Ezt a lázas munkát 1915. szeptember 9-ikétől október 9-ikeig, a külvilág által észre nem vehetően, csendben végezték el úgy, hogy a támadást váratlanul és oly időben kezdhették meg, mikor a világ figyelmét a nyugati és északkeleti front és Gallipoli eseményei költözték le. Diplomataink ekkor már Bulgáriával tisztában voltak és a temesvári főhadiszálláson már október 2-án megjelent egy bolgár vezérkari alezredes, hogy a közös támadás tervét megbeszélje. Október 6-án Bulgária elutasította az ultimátumot és ugyanaz nap kezdtek meg csapataink a dunai, a szávai és drinai átkelését. Mackensen jelen volt az átkelésnél, ezután nyugodtan visszatért Temes-

vára és október 8-án így szólt a polgármesterhez:

— Ma el fog esni Belgrád, de lehet, hogy holnapig elhúszódik.

Tényleg október 9-én elesett Belgrád és a tábornagy személyesen jelentette az örömhírt a polgármesternek. Később a dunai átkelésről úgy nyilatkozott a főparancsnok, hogy az világtörténelmi jelentőségű dicső haditett volt, amelyért azonban nem őt, hanem vitéz katonáit illeti köszönet, még hozzá tette, hogy képtelen az iránta tanúsított óvációkhoz hozzászokni és nem is érti miért tulajdonítanak neki olyan rendkívüliségeket, mixer most sem tesz egyebet, mint amit egész életében tett: lelkiismeretesen teljesíti kötelességét, legteljebb azt lehet még mondani, hogy isten megsegítette és hogy szerencsésje volt.

Ismeretes, hogy milyen gyors volt szerbiai előnyomulásunk. Mikor csapataink már jó mélyen beentek voltak az ellenséges országban, Mackensen áttette főhadiszállását Szemendriába.

December 1-én Péter király is menekült. Szerbia végzeté elérte Montenegrót is. Kövess január 11-én elfoglalta a Lovcent, 14-én Cetinjét és 17-én Nikita király békét kért Ferenc Józseftől. Ő maga elhagyta az országot, amelyet meghódítottunk. Ez volt a Temesvárról irányított hadjáratnak eredménye.

Temesvár polgársága nemcsak a nagy hadvezért tisztelte, hanem a nagy műveltségű, nyílt szívű és előzékeny embert is, aki máskor egészséges, tiatalos és tesszes tartásával, szürkés, göndör hajú érdekes fejével mindenkit hódolatra készítetett és akihez mindenki vonzódtott, aki csak egyszer betekintett szép, kék szemébe, amelyekben okosság, szívótság és felebaráti szeretet tükröződött.

Temesvárott Mackensen minden iránt érdeklődött. Mindent akart tudni a városról és Délmagyarországról. Temesvár monográfiáját is tanulmányozta. Naponta sétált a városban és minden nap kilovagolt a Vadász erdőbe. Vasárnaponként istentiszteletra ment az evangélikus templomba és kis ima könyvéből együtt énekelt a közönséggel. Ahitattal hallgatta a prédikációt. Rendkívül szerette a gyermekeket és ezt szeméinek jószágos pillantásával, szívélyes mosolyaival jelezte ki, úgy, hogy a gyermek sereg az első pillanattól kezdve megszerette a „Mackensen bácsit” és ahol találkozott vele, ott óvációval vette körül.

Temesvárott két kitüntetés érte. Vilmos császár kinevezte őt Merzeburg egyházi nagyjává és Ferenc József király a Szent István-rend nagykeresztjét adományozta neki. A temesvári közönség hálával, tisztelettel és szeretettel fogta reá gondolni.

A polgármester előadásán végül egy „délvidéki epizód” emlékeztet meg, amely a bucsinatogatásnál játszódott le a híres hadvezérnél. A tábornagy két politikai természetű kérdést intézett a polgármesterhez, amelyek a németek magyarországi helyzetét és a magyaroknak a németek iránti érzelmeit érintették.

Valami besugó kereste fel és elmondta neki, hogy Magyarországon a németek el vannak nyomva, üldözök őket, amit azonnal is bizonyított, hogy van egy dalunk, hogy „mégis

huncut a német”. Fájdalom, a német hadvezér bizonyos mértékig elhitte a besugók nemtelen rágalmát.

A válasz lényege az, hogy a tábornok mindössze 50 napot töltött Magyarországon és eme aránylag rövid idő alatt rengeteg dolgot adott győzelmes és dicsőséges hadjáratának előkészítése. Nem csoda, ha nem volt alkalma arra, hogy alaposabban megismerje országunkat. Hihető, ha betejezte győzelmes eseményeit ebben a háborúban, a béke idején sokszor gondol még vissza erre az országra, ahol oly sok szívéllyességgel vették körül és erre a nemzetre, amely oly lelkesedéssel ünnepelte és akkor pótolhatja azt, amit most elmulasztott.

Házasságkötés illuminált állapotban.

(Csávossy báró való pere. — Válasz egy napi házasság után.)

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, április 17.

A budapesti törvényszék holnap egy különös válopert tárgyal. Csávossy Aladár báró huszárhadnagy múlt év április 28-án megjelent a jöszetvárosi anyakönyvvezető hivatalban és Jelinek Margit színésznővel házasságot kötött. Tanukul két ismeretlen embert kértek fel. Másnap Csávossy a házasság megszüntetésére pert indított és ebben azt hozta fel, hogy a házasságkötés alkalmával teljesen ittas állapotban volt. Paulovics Aladár anyakönyvvezető, aki a párt összeadta, ezzel szemben azt állítja, hogy Csávossyn az ittaság legkisebb jelét sem vette észre. Egy fővárosi újságíró beszélt az anyakönyvvezetővel, aki az úgyről a következőket mondotta el:

— Mint mindenben, úgy ebben az ügyben is csak felettes batóságomnak tartozok felelősséggel. Ez a lelkiismerettel állítom azonban, hogy a házasságkötésnél semmi hiba nem történt. Csávossy állítólagos ittaságának, ha csak a legkisebb nyomát vettem volna észre, akkor nyomban felfüggesztettem volna az egész aktust. Igen elcsodákoztam, mikor a házasságkötés utáni napon a báró ügyvédje felkeresett és azt tudakolta, hogy hogyan véggezhettem el az aktust, mikor a válogény teljesen ittas volt. Rögtön kijelentettem az ügyvédnek, hogy ennek a nyomát sem észleltem és Csávossy báró az esketésnél sem magatartásával, sem járásával, sem pedig beszédével nem árulta el, hogy ittas lett volna. Az ügy most a bíróság előtt van, amely felelősi az igazságot. És legyen ez bármilyen, az az egy bizonyos, hogy az en részemről nem történt hiba.

Bizonyos, hogy a holnapi tárgyalás, — amelyet az ügy szereplői békés megegyezés érdekében folytatott eredménytelen tanácskozások előztek meg, — fel fogja deríteni a különös házasságkötés homályos részleteit. A holnapi tárgyaláson a bíróság kihallgatja a házasságkötés két tanuját is, akik közül az egyik egy Bokor nevű asszisztens, a másik egy Halász nevű kereskedősegéd, akik állítólag szintén azt vallják, hogy nem vettek észre a válogény illuminált állapotát, sőt a határ par dokogán tavozott az anyakönyvvezetővel és csak koronán adott a hadiárvaikk.

Harcit éren levő katonáknak

a legkedvesebb és legaindalmosabb ajándék egy hazulról érkező hírlap. Az „ARADI KOZLONY”-t a táborba minden aradi katonának olvasson.

Megakasztotta a verduni előretörés az entente terveit.

(Tavaszi offenzívára készült a négyes-szövetség. — Meghiúsult francia támadások. — Heves harcok Verdunnél.)

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, április 17.

Genf. Francia katonai szakértők az entente terveiről azt írják, hogy a négyes szövetség a múlt év decemberében nagyarányú offenzívát készített elő ezen év tavaszára. Franciaországban új front mögötti haderőt szerveztek, amely Anglia segítségével a belga harcvezetést vette volna fel az offenzívát. Anglia Szalonikinél és Mezopotámiában támadott volna és Olaszország köteleessége lett volna a harcvezetést több pontján és az Isonzónál támadásban feltartoztatni az ellenség előrenyomulását. Oroszországnak az általános haditerv szerint a Kaukázusban és Kisázsiaiban kellett volna előnyomulni és az európai hadszínteren a front mögött nagy és erős tartalékokat szervezni, hogy tavasszal megindíthassa az offenzívát. **A március második felére tervezett nagy előnyomulást a központiak tervei megakadályozták.** Az osztrák-magyar és német hadvezetők kölcsönösen segítettek egymást és a verduni hatalmas előretörés az entente terveit megakasztotta. Csúpan a Kaukázusban tudtak a szövetségesek némi sikert elérni. A párisi haditanács belátta mindezt és elhatározta, hogy új hadtervet dolgozzon ki, amely már kevesebb lesz nagyarányú és nem igényel olyan hosszantartó előkészületeket.

Pétain meghiúsult „hatalmas előtörése.”

Genf. Párisi lapok magánhírei egyet-isten szoval sem emlíkeznek meg a Morthommenről. Ez a magasiat pedig meg nem írták mint a nemzeti védelem erős pontja szerepét. Ma nem említik azért, mert a magasiat ellen Pétain tábornok tegnap és tegnapelőtt hatalmas előtörést tervezett, a támadást azonban a német utégek pusztító tüze meghiúsította. Kiprobált tiszti zászlókat intéztek ezt a támadást és mögöttük a legfiatalabb katonák tartalékai voltak elhelyezve. Hogy ezeknek milyen messzire kellett visszavonulniuk, azt sem említik a jelentések.

Kíméletlenül hájszolják embereiket a franciák.

Bécs. A Neues Wiener Tageblattnak jelentik a német sajtóhadiszállásról: Április 14-én a franciák újból megkísérelték nagy erővel, hogy némely ponton lövészarkainkhoz közel jussanak. Több ízben igen keskeny fronton mély tagozódással intézték támadásaikat Maastól nyugatra levő német hadállások ellen, vagyis Cumieresnél, Corbeaux Bois és a Morthommenál. Bár csapataikat kíméletlenül hájszolták az el-

lenség táborába, a támadások a német tüzérség pusztító tüzeiben teljesen összeomlottak és az ellenségnek szokatiánul nagy veszteségeket okoztak. Egyes helyeken, ahol a franciák a német állásokig nyomultak előre, véres kézi tusába vertük vissza őket. A német tüzérség a Woewreben, Vauxtól délre erősen lőtte a francia hadállásokat. A német repülők különböző találatokat figyeltek meg. Francia foglyok szerint a német tüzérség nagy anyagi károkat okozott a franciáknak.

H I R E K.

Fellázadtak az Isonzó-fronton küldött olasz katonák.

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, április 17.

München. A St. Gallerer Tagblattnak jelentik az olasz-svájci határokról: A svájci határ közelében állomásozó és ott elhelyezett olasz csapatok között súlyos zavargások voltak. A csapatok egy része fellázadt és valóságos harcot vívott a megtékezésükre küldött erőkkel. Április tizenkettőnkén a svájci határra rendkívül heves ágyutüzelés hangzott át az olasz területeiről. Április 13-án és 14-én ismét heves ágyutüzés és fegyvertűz volt hallható, úgy, hogy a svájci csapatokat alarmírozták és a határra Ugent városkába vezényelték. Svájci területre átmenekülő olasz katonaszökevények mondták el azután a három izgalmas nap történetét. Április tizenegyediken a csapatok, amelyek az eddig aránylag kedvező helyzetű frontszakaszon voltak a svájci határ közelében, arról értesültek, hogy az Isonzó fronton szállítják őket. A katonák izgatottan tárgyalták a hírt és egyre ekeseredettebben hangoztatták, hogy nem mennek az Isonzó-pokolba. A lázangók ágyukat, municiót kerítettek hataimukba és három napot át nagymennyiségű municiót céltalanul ellövöldöztek. Amikor arról értesültek, hogy a parancsnokságok csapatokat küldenek ellenük, egyesek fegyverrel álltak ellen, mások szökni igyekeztek a svájci határ felé. Egyedül Santa Mariába nyolcvan szökött aszpit szállításra be. Olasz tisztek sem tagadják a lázadást, de azzal igyekeznek enyhíteni a dolgot, hogy mindössze néhány száz katona vett részt a zavargásban.

Aki megérezte holtak hitt apja visszatérését.

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Szabadka, április 17.

Sánta György dr. szabadkai kórházi főorvos tanuja annak a rejtelmes történelnek, amely jóformán egész Bácsmegyét izgalomban tartja. A télen nyomavesztett Horváth András szabadkai honvéd szakaszvezetőnk. A harctérről visszatérő bajtársai elmondották, hogy Horváth elesett és felesége és tizenegy éves kis fia már beletörődtek elvesztésébe.

Néhány nappal ezelőtt azután Horváth András kis fia azzal állított édes anyja elé, menjen ki velem a vasúti állomásra, mert megjön az apja.

— Hol van már a te apád! — felelte könnyes szemmel az asszony.

De a gyerek hajthatatlan maradt:

— Anyám, én érzem, hogy megjön az apám!

Horváthné végre hajlott a kis fia szavára. Kimentek a vasúti állomásra, de bizony senki nem érkezett a vonattal. Délután megint csak a vasútra kíváncszott a gyerek. De megint hiába vártak. Másnap már nem akart az asszony kimenni a pályaudvarra, de a gyerek sirni kezdett és addig könyörgött, míg az anyja ismét rászánta magát. Kimentek az állomásra és a legelső katonazonatból lesoványodva, betegesen kiszállott — Horváth András. Az apa természetesen faggatni kezdte a fiát, hogy honnan érezte meg érkezését, de a fia azt mondta, hogy nem magyarázhatja meg. Most is tud egy nagy titkot, egy hónap óta érzi mikor lesz vége a háborúnak, de azt is érzi, hogy ha elárulja a titkát, azonnal meghal. A szülők nem tudták mire válni a gyerek furcsa viselkedését és addig faggadták, míg végre a kis Horváth Károly egész testében rezketve ezt mondta:

— Hát jó, megmondom, de mindjárt meg is halok. Nagypénteken vége lesz a háborúnak!

Néhány perc múlva a gyerek arca eltorzult, a szívéhez kapott és összeesett. Szülői kétségbeesetten fektették kocsira, de mire a mentőkuőr értek vele, meghalt. Megojte az izgalom.

— **Kitüntetés.** A király az ellenséggel szemben tanúsított vitéz magatartása elismeréséül Halász Dezső 33. gyalogezredbeli hadnagyot a signum laudissal és az ellenséggel szemben tanúsított különösen kötelességű szolgálati elismeréséül Ernst Róbert 7. lovas-tüzérszázados tüzemestert a vitézségi érem szalagján viselendő koronás ezüst érdemkeresztel tüntette ki. — Bosnyák József holdmezési birtokos, népfelkelő főhadnagynak öfelsége az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartásának elismeréséül a signum laudist adományozta.

— **Román-magyar megegyezés.** Fővárosi tudósítónk jelenti telefonon: Bukarest. A Dimineata jelenti, hogy hasonló egyezmény, amilyent Románia Németországgal kötött, Ausztria-Magyarországgal is létre fog jönni. A lap hangsúlyozza, hogy ez a megegyezés mindennemű politikai egyezménytől mentes.

— **Köszönetnyilvánítás.** Goldzieher Fülöp egy családi öröme alkalmával 10 koronát adományozott az Aradi izraelita kórházi egyletnek, mely adományért ezúttal mondunk köszönetet az egyesület elnöksége.

— **A háborús nyereségek megadóztatása.** Budapestről telefonálja tudósítónk: A bécsi hivatalos lap, a Wiener Zeitung holnapi száma császári rendeletet közöl, amely a hadinyereségek megadóztatásáról intézkedik. A császári rendelet értelmében hadinyereségi adó fizetésére kötelesek mindazok a vállalatok, részvénytársaságok és magánosok, akiknek a háboru alatt a béke időn volt jövedelmet meghaladó jövedelmük van akár a háboru, akár más körülmények folytán. A hadinyereség adója progresszív és pedig beltöldi társaságok a jövedelemtöbblet nagysága szerint annak 10—35 százalékát, magánosok a jövedelemtöbblet 5—45 százalékát tartoznak adóban megfizetni. Kültöldi társaságok fiókjainál is progresszív az adó, azonban a 20—40 százalékos adó itt a tiszta jövedelemből és nem csupán a nyereségtöbbletből számítandó. — A társaságok jövedelemtöbblete 10.000, magánosoké háromezer koronáig adómentes, de adómentességet élvez ezenkívül — mint a háborús esztendőben normálisnak tekinthető jövedelemtöbblet társaságoknál hat százalékos, magánosoknál 10.000 koronáig terjedő jövedelemtöbblet is, úgy, hogy az adózás csak e határ fölött kezdődik. Közisztviselők szolgálati javadalmából eredő jövedelemtöbblet feltétlenül adómentes, magántisztviselőké azonban csak akkor, ha a 4000 koronát nem haladja meg. Egyes méltányos érdeklődő esetekben — például elemi csapasok figyelembe vételével — a kormány enyhítheti a hadinyereségi adót.

— **Halálozás.** Arad egyik ismert régi polgára dőlt ki az élők sorából, *Lichtenstein Simon* elhunytával. Az elköltözött, a múlt évszázad közepén lezajlott világtörténelmi események aktív részese volt. Részt vett az 1848-iki nagy mozgalomban, mint a Fehérvár ellen felvonult Jekasiak-hadsereg ellen küzdött szabad csapatok egyik tagja. A krími háboru osztrák-magyar felvonulásánál mint határbiztosíték 2 évig tartózkodott Galacban. — Az 1859-iki olasz háboruban vitézül küzdött, míg a solterinói ütközetben sebet nem szerzett. Az elhunytban *Lantos József* aradi kereskedő és *Lantos Miksa* városi tanító özvegyét gyászolja.

— **Titkos baromfikereskedések.** Vasárnapi lapunkban jelentettük, hogy a rendőrséget bizalmasan értesítették arról, hogy Aradon igen sok kofasasszony a hatósági ellenőrzés kikerülésével szállít különféle baromfiakat a jobb módú vevőknek, akik az ilyen kofák írádságát azzal honorálják, hogy jóval nagyobb árat fizetnek a szárnyasokért, mint az megengedhető. A napokban már rá jött a rendőrség a Sina-utca 1 számú házban egy ilyen titkos szárnyas piacra, ahol libákat adtak el, elképzelhetetlen magas áron. Tegnapi bősérményi rendőrmester is rátalált egy ilyen titokban működő baromtiszállítóra, aki a környéken fiatal sovány libákat vásárolt össze, azokat megáztatta és a maximális áron jóval magasabban adott rajtuk túl aradi vevőinek. A baromtiszállító *Farkas Gusztáv* városi szolga felesége, aki a József tőherceg-ut 17 számú ház udvaránál egyik elkülönített részében tartotta a nízslálat. Bősérményi őrmester jelentést tett a dolgról a rendőri bän-

tető róságon, ahol *Grumáz László* dr. rendőrkapitány *Farkasné*t, a hatósági árk tullepéséért két napi elzárásra és tíz korona pénzbüntetésre ítélte.

— **Kisiklott vasuti kocsik.** Ma hajnalban egy tehervonat haladt be Békéscsaba állomására, amelynek behaladás közben négy utolsó kocsija leszakadt. A leszakadás következtében természetesen a négy kocsi menete meglassult s így az utánuk haladó tehervonat beszaladt a kocsikba. Az összeütközés következtében a négy kocsi közül a két utolsó, a tehervonatra pedig két első kocsija kisiklott. A kár mindössze mintegy kétszáz korona. A kocsik visszamelése hosszabb időt igényelt s így a budapest—aradi személyvonat, amely már megkezdte a késéssel érkezett Csabára, innen csak további egy óra késéssel volt indítható s Aradra fél kilenc után érkezett meg. A nagy késés következtében a városban gazdátlan kőszá hitek keltek szárnyra, amelyek szerint Csaba és Ujkigyós közt nagy vasuti szerencsétlenség történt, amelynek számos halott és sebesült az áldozata. Ezzel szemben az államvasutak üzletvezetőségétől beszerzett információk alapján az összeütközésnél még csak a legkisebb sérülés sem történt.

— **Halálozás.** A múlt hét egyik napján egy aradi fiatalembert temették az egyik kórházi katonai kórházból. *Trebits Nándor*nak hívják az elhunyt aradi fiát, akit csak nem rég, a fiatal népfelkelő korosztály egyik legutóbbi szemléjén sorozták be. A fiatalon elhunyt népfelkelő Aradon lakó özvegye *özvegy Trebits Jakabné* iránt általános részvételt váltunk, mert az özvegyasszony fél év alatt most harmadik gyermekét veszítette. Első fia a huszonöt éves *Trebits Rezső* még a múlt év május havában hősi halált halt az orosz harctéren. Halálhírére azonban csak most kaptak meg. Hét hónap előtt halt meg *Rosenzweig Józsefné* született *Trebits Margit* és az ő halálát követte a múlt héten *Trebits Nándor*.

— **Egyéves önkéntesi előkészítő tantályam.** Az 1898-ban született oly sorozásra kötelezettek; kiknek 5 középiskolájuk van, vagy a folyó tanévben az 5-ik középiskolába beiratkoztak, a legújabb honvédelmi miniszteri rendelet szerint a teljes önkéntesi jogot elnyerhetik, ha a minden hónapban megtartandó egyéves önk. kiegészítő vizsgát leteszik. Ezen vizsgára folyó hó 20-án egy előkészítő tantályamot nyitunk, mely hat hétig tart és melyre jelentkezők folyó hó 20-ig beiratkozhatnak. Engél keresk. szaktantályama (Lázár Vilmos-utca 2.) Telefon 1046. Oktatás vidékre is. 2036

— **A vak katonáknak.** A Petoeki uradalomk jóságigazgatósága Honfőrről 30 koronát küldött az *Aradi Közlöny*-hez a vak katonák részére. Az összeget rendeltetési helyére juttatjuk.

— **Harisnyákat, tolelt szappanokat, kefeart, erszényeket, reticúloket, dohánytárcákat, kiváló minőségben árult *Grünwald és Moskovitz* cég Aradon, József tőherceg-ut 1. szám alatt (Varosházával szemben.) 2025**

— **Alkalmi olcsó árak a Fischer áruházban.** Jó minőségű leher vagy szines férfi ing darabja 7 korona, egy nyuszér kemény kabát 7 korona, fekete finom edelweis harisnya 250 korona, gyermek patent és cóna harisnya 150 koronától 3 koronáig. Megérkeztek a gyönyörű matróz sapkák és leányka kalapok 3 koronától 7 koronáig. Egy férfi vagy női nyers selyem ernyő 1 korona. Fischer Nagy Áruháza. 271

— **Csomagoló papírok nagyban Kerpelnél.** 241

— **Gyermek-kocsik, gyermek-székek csakis Fischer nagyáruházában 10 koronától 150 koronáig.**

— **Üzleti könyvek, u. m. strazzák, főkönyvek és irodai cikkek Kerpelnél.** 247

Aradi és megyei természetrajzi gyűjtemény a kulturpalotában.

(A felügyelő-bizottság ülése.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, április 17.

Ma délután ülést tartott a kulturpalota felügyelő bizottsága *Varjassy Lajos* polgármester elnöklésével, amelyen *Fényes Dezső*, az intézet igazgatója első ízben teljesítette az előadói tisztet.

Az igazgató arról az örvendetes eseményről számolhatott be a felügyelő bizottságnak, hogy a kulturpalota gyűjteményei szaporodni fognak. A Múzeumok és Könyvtárak Országos Felügyelősége ugyanis elhatározta, hogy a vidéki múzeumoknál az illető vidék természetrajzát szemléltető kollekciókat létesít. Az igazgató a felügyelőséggel történt megállapodás szerint a városnak juttatandó segély egy részét erre a célra már ebben az évben felhasználhatja. A Nemzeti Múzeum át fog engedni a kulturpalotának megfelelő gyűjteményt és az aradi és aradmegyei vadászokat is megkéri, hogy a vidék állat és növény világát jellemző példányokat ajándékozzák a természetrajzi gyűjteménynek.

A könyvtár is egy igen jelentős gyarapodásnak néz elébe. A bizottság *Farkas József* dr. könyvtáros előterjesztésére elhatározta, hogy művészeti és művészeti-történelmi enciklopédiákat vásárol, ami által komoly művészeti studiumokat is lehetővé tesz.

A könyvtáros jelentést tett arról is, hogy a könyvtár rendezése, viszonyítva más nyilvános könyvtárak rendezéséhez, igen megfelelő tempóban halad. A bizottság a részletes beszámolót tudomásul vette és tudomásul vette azt is, hogy körülbelül husz hónap alatt elkészül a nagy könyvtár törzskönyve és katalógusa. A könyvtári órákat a jövőben délelőtt 8—12 óráig, délután 3—5 óráig tartják.

A felügyelő-bizottságba a *Kölcsey-egyesület* a maga részéről *Jegessy Károly* dr.-t és *Krenner Miklós* dr.-t küldötte ki. *Fényes Dezső* helyébe a törvényhatósági bizottságnak kell új tagot választania.

Elhatározta a bizottság, hogy felír a főfelügyelőséghez azért, eszközöje ki a kormánytól, hogy az Aradon és a megyében megjelenő minden nyomtatványt a nyomdátulajdonos ingyen tartozzék beküldeni.

Kéri végül a felügyelő-bizottság a törvényhatóságot, hogy a *Kölcsey-egyesület* évkönyvének költségéhez, amely 1600 koronába került, a város 600 koronával járuljon hozzá.

Az igazgatónak azt az előterjesztését, hogy a palota nagyterme mellett levő művészszobákat hivatalos helyiségekül az igazgatóságnak engedjék át, nem találta teljesíthetőnek a felügyelő-bizottság. *Mándi Vilmos* dr., *Műlek Lajos* dr. és *Szántay Lajos* szóltak fel a kérdésben és a bizottság elfogadta az érvelést, hogy az említett helyiségeket nem szabad elvonni eredeti rendeltetésüktől. Minden idegen művész a legnagyobb elismeréssel adózott a városnak, amért ilyen európai nivón álló hangversenytermet létesített, amelyet azzal tett tökéletessé, hogy a művészek számára tartózkodási és pihenő helyül szolgáló helyiségekkel is kiegészítette. A háboru után különben is orgonát állított fel a Filharmonikusok egyesülete az egyik szobában és már ez

is kizárja, hogy eredeti rendeltetésétől eltérő célra adoptálják.

A bizottság a nagytermet az Oltár-egyesület által rendezendő lelki gyakorlatok megtartására négy napra és szentgyúzi napi 80 korona bér mellett.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— Aradi ember szereplése Ausztriában.
A Molnár Lapja írja: „Aradról került néhány évvel ezelőtt a Schöller-malmok élére Braun Ede malomigazgató, aki nálunk is mint kiváló szakember volt megbecsülve és a wieni Schöller-malmoknál eltöltött hosszú évek alatt is rászolgált ezen hírnévre. Az összes osztrák malomdirektorok között talán egyiknek sincs olyan tekintélye, mint hazánkbanak, Braun Eduárdnak, akit tavaly az a megtiszteltetés ért, hogy amikor megalakult az osztrák Haditermény r.-t., akkor őt hívták meg, mint egyetlen malomipari szakértőt ezen testülethez. Amióta a Schöller-malmok ismert részvénytranzakciója megtörtént, Braunt dühösen támadják egyes osztrák sajtóorgánumok, élükön az „Oesterr.-ungarische Müllerzeitung“. Legutóbbi számában a lapunk azt írja, persze burkoltan, hogy alapos kiállítás szerint Braun betolyása az osztrák Haditerménynél rövidesen meg fog szűnni, amennyiben olyan intézkedés van készülételeben, amely az e tekintetben felmerült panaszt tárgyatlanná fogja tenni. Nem tudjuk megérteni, mit jelent ez a dodonai jóslat, de bízunk abban, hogy hazánkban, aki Ausztriában már nem egy dühös támadásnak volt cédulája, de akinek szakavatottságát mindenki elismeri, azt a rettentő tenyegest is túl fogja élni.“

Uj könyvek.

* „Die Mode für Alle“ tizenegyedik száma (penz mest jelent meg és mint ismeretes, minden családnak és a legjobb divatlapja). Csak bécsi modelleket közöl és az ára is a háborús viszonyoknak megfelelő. A „Die Mode für Alle“ ötszáz nyári ruha, blúz, alj, gyermekruha, házruha és fehérnemű stb. modellt tartalmaz és a rajzok egy nagy része divatos színűre van festve. A füzet ára egy korona 50 fillér. Megrendelhető minden könyvkereskedésben, vagy a Wiener Chien kiadóhivatala által, Bécs XVIII. kerület, Wirthner-gasse 17., a pénz előleges beküldése mellett.

* A Milliók könyve 24 fillérért egy teljesen befejezett regényt ad. A leérdekesebb magyar regényeket és a világrodalom legelgőzösebb, legnépszerűbb regényeit, példátlanul olcsó áron. A Milliók könyve előzetési ára postai bérmentes küldéssel: 18 teljes regényre (16-ty 2-20 korona, 26 teljes regényre (egész év) 6 korona. A Milliók könyve kiadóhivatala Singer és Wolfner könyvkereskedése Budapest, VI. Andrássy-ut. 16.

NEMZETI SZÍNHÁZ

Kedd, 1916. évi április 18-án:

A) Bérlet.

A) Bérlet.

Vetített képekkel a háborúban elesettek özvegyei és árvái javára

Betegh Péter dr. főhadnagy telolvasása

„Szökésem az orosz fogságból három ellenséges fronton keresztül.“

Közölte este fél 8 órakor.

Teljes szereplő:

Rudnyánszky Endre.

NYILTÉR.*

Alkírottak fájdalomtelt és mélyen megtört szívvel tudalják, hogy a legjobb és önfeláldozó apa és nagyapa, a nemes rokon és barát

Lichtenstein Simon

családjának szentelt élete 89-ik évében hosszú szenvedés után folyó hó 16-án déli 1 órakor jobbjára szenderült.

A drága halott hült tetemeit a hó 18-án, kedden délután 1/3 órakor fogjuk a Nagy Sándor-utca 5. sz. a. gyászházból az aradi kir. temetőbe örök nyugalomra kisélni.

Aldás emlékére!

Aradon, 1916. április hó 16-án. 2027

Braun Miksané, szül. Lichtenstein Rosa, Lantos Emma, Lantos Gizella, Lantos József, Lantos Miksa, Lantos Lajos, Lantos Antal, gyermekei: Braun Miksa, veje: Pollár Sámuelné, Münz Mórné, sógorai: Münz Mór, sóg. ra: Bárd Oszkár, Bárd Sándor, Braun Zoltán, Braun Margit, Braun Kálmán, unokái.

APOLLO SZÍNHÁZ.

1916. április 18-án, kedden

ASTA NIELSEN

sorozat:

Brilliánsok

Szellemes bűnügyi komédia 3 felvonásban.

Írta: Urban Gad.

Főszereplő:

ASTA NIELSEN.

Aranyat

és

Ezüstöt

legmagasabb áron vesz, vagy becserél; ugyszintén régiségeket vesz és elad.

Losonczi Lajos

órák és ékszerész üzlete

ARAD, Szabadság-tér.
Telefon 984.

Következő

ujdonságok

érkeztek.

KERPEL IZSÓ

100,000 kötetes

kölcsönkönyvtárába:

Molnár F.: Fehér felhő, Gábor A.: A Polgár, Ganghofer L.: A sarándok ut., Zola: Osszeomlás, France Anatol: Colgnard abbé véleményei, Lőrinczy: Az ösvégy fafu, A Madelung: A megbélyegozettek, László L.: Ester, Herczeg G.: Végig Szerbián, Ibsen: Hedde Gabler, Gubányi: Mukdeni sírok, Szomory: A péknő, Borszem: Scapnel naptár, Lakatos L.: A bécsi táncosnő, A Madelung: A sziv, Szabolcska: Háborús versek könyve, Szomory D.: A péknő, Bozsing T.: Kozmaring hercegnő, Drégely: Kisasszony férje, Kurt: A przemysli repülő, Szemere: Apró regények, Pásztor Árpád: Vengerkák, Molnár: Egy haditudósító emlékei, Gábor: Ciklámén, Mau-passant: A porosz tiszttel kívánsága, Ewers: Borzalmak könyve, Kálnoki: Ujszázó iskola, Herczeg Ferenc: Uj Idők 1915.

Németben: Schönerer: Die schwere Not, Werner Fr.: Ein Kriegerleben, Piltkänen: Unter russischen Joch, Scarcer: Ich hatt' einen Kameraden, Skovronck R.: Das grose Feuer, Bohlau: Der gewürzige Hund, Janitschek: Die Sterne des Herrn Ezelin, Hedjn Sven: Nach Osten, Katz G.: Lotte Lands Traum vom Glück, Meyrink: Der Golem, M. Schoepp: Blokade, Wilhelm: Flint u. Genossen, Reuter: Ins neue Land, G. Hermann: Heinrich Schön jun, Hessel: Der Kramladen des Glücks, Linnaankoski: Das Lied von der gutroten Blume, Ganghofer: Die stählerne Mauer, Reise zur deutschen Front.

Kölcsönldi havonként 1 korona 80 fillér vagy kötetenként fizetve 12 fillér.

Videki bérlet is a legfigyelmesebb kezelésben részesülnek.

A zenemű-kölcsöntárba

is meglepő szép

ujdonságok érkeztek.

Zenekölcsöntári díj havi 2 korona 60 fillér, vagy füzetenként 40 fillér.

Legújabbak: Gönczy: Balsejtelen, (Levél a lövészárokból.) Kacsóh: A fehér felhő, Molnár: Alszik a tenger, Leó Fall: Kaiserin-Walzer (Aus der operette „Die Kaiserin“ Fürsten liebe.) Reményi: Amikor a rózsák lekülnak, Reményi: Bölcsodal, Szibériai népmánó, J. Fucik: „Vom Donauufer“ (Walzer), Heidelberg: Szép, szép, uri dáma... Zerkovitz: Nekem már semmi se fáj!... Zerkovitz: A csongrádi jegyző lánya ül a zongoránál... Dienzl: Áttatótdal, Zerkovitz: Lesz még egyszer ünnep a világon!... Stolz: Servus du! Nat. Goldstein: Gyurjad Gyurka.

Egyes könyvek és egész könyvtárak vétele; könyvtárak kiegészítése és berendezése

KERPEL IZSÓ,

könyv-, zenemű- és papirkereskedése Aradon.

2821

Éliás Lipót Fia

butorszállító vállalata

Arad, Deák Ferenc-utca 36. sz.

Telefon 250. szám.

Telefon 250. szám. 1941

Eliás Lipót Fia butorszállító Arad, Deák Ferenc-utca 36. sz.

Legujabb divatu magas szárú egész és fél női és férfi cipők

a legjobb minőségű fekete- és színes bőrből, a lelegegységesebb kivitelben, jutányos áron készülnek

1267

Goity János

uri és női cipésznél

Arad, Deák Ferenc-u. 8. sz.

WFAFF Varrógépek

műhelyre és ipari célokra, utólérhetetlen tartósságuk, könnyű, zajtalan járás. Waffenrad kerékpárok, Iro-angyal védjegyes és Columbia gramophonok, legujabb felvételű Király Ernő lemezek kizárólag

Hammer Vilmos

műszerésznél kaphatók

Arad, Szabadság-tér 5-6.

Telefon szám 96.

1281

URÁNIA SZÍNHÁZ.

Schildkraut-film:

A

bölcsődal.

Női kaláp modellek

K. Deutsch Jozefin új divattermében

Weitzer János-utca 11. szám. köpostával szemben.

Num — lilip

essenciák és compositiókban

állandó nagy raktár.

Saját védjegyzett

„Rumarom“

50 literes üvegekben, mely 2 liter finom tearum készítéséhez elegendő, mindenütt kapható. 502

Nagyban kapható:

Szemző Armin

áruügynökségénél, Arad. Telefon 592.

D I Ó

egészséges, kitűnő minőségű, vastagbélű métermázsánsként.

Burgonya

waggon tételként, étkezésre kiválóan alkalmas, kapható legjutányosabb árban 641

Kalmár Endre cégnél

Arad, Arpád-tér 5. szám.

Városi és megyei telefon 670.

Költözők figyelmébe!

Van szerencsém a tiszteit költözők közönség figyelmét felhívni hosszú évek óta fennálló költözési vállalatomra. Elvállalok teljes garancia mellett helyi és vidéki átköltöztetést, nyitott és teljesebb új, feltétlenül tiszta, belül kárpított, 6, 8 és 10 méter hosszú, patentírozott, zárt butorszállító kocsijaimmal. Tisztelettel:

Eliás Lipót Fia butorszállító Arad, Deák Ferenc-utca 36. sz.

FOG. MOHR JEANNETTA

vizsg. fogtechnikusnő

aki 20 éven át a legnagyobb világvárosokban, mint Newyork, Berlin és Bécsben a fogászati téren legjobb sikerrel működtem, tisztelettel értesítem a n. é. közönséget, hogy helyben: **Luther Márton-utca 1. sz. a. II-k em.** egy a. mostani kor igényeinek megfelelő **fogászati műtermet** nyitottam, ahol legujabb berlini és amerikai módszer szerint kezelem betegemet, oghuzás teljes érzéstelenítéssel (fagyasztás útján.) Aranyhidak, aranykoronák, mindegyikük kaucsuk fogazatok, szájpádás nélkül és légkamrával. Arany, ezüst, amalgám, porcellán és cement tömések (plombák), mérsékelt díj-szabás mellett készíttetnek. Becses pártfogását kérve tisztelettel **Mohr Jeannetta**, vizsg. fogtechnikusnő. Rendelő órák: d. a. 8-12-ig, d. n. 2-7-ig. Vidékiek 24 órán belül kielégíttetnek. 1271

Szőlősgazdák figyelmébe!

Ajánljuk alanti szőlő gazdasági oikkeinket:

VINACID

kitűnő kékkő pótló szer, peronospora ellen a szokásos permetezésre.

Kristály kénzó,

levél peronospora és oidium ellen, — a permetező lében oldva, nagy sikerrel használják.

Antisporin,

fürt peronospora és oidium ellen, biztos hatása. A gyümölcsök permetezésére fusciladium és egyéb gomba betegségek ellen is a legjobban bevált szer.

Kénmáj,

fürt peronospora ellen, permetezése sok helyen használják.

Rafia la. mayunga

szép fehér hosszú szálú, erős minőség.

Megrendelések gyorsan és a legpontosabban teljesíttetnek, mindenkor a legjutányosabb napi árat számítjuk. 1271

VOJTEK és WEISZ, ARAD

szőlőgazdasági oikkek szaküzlete.

Sürgöny-cím: Vojtek és Weisz Arad. Telefon szám 147.

Használt ólom megvételekre kerestelik.

Szíves tudomására hozom a n. é. Hölgyközönségnek, hogy utoljára nyitott divattermem raktárát a közelgő hűvét alkalmával újabb berlini és bécsi bevásárlásokkal dusan kibővítettem, egy, hogy szívesebben a leggyorsabb és a legfinomabb kivitelű divatos kalapok dusan választékban kaphatók. Gyászkalapokban nagy raktár. Alakítások, gyorsan, izlésesen és jutányosan eszközöztetnek. Szíves pártfogását kérem.

K. Deutsch Jozefin, Weitzer János-utca 11. sz. köpostával szemben.

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

As apróhirdetések díja a szavak száma szerint számítható. Minden szó 6 fillér. Vastagabb betűkkel 12 fillér. Vastagabb betűkkel kívánt szavak aláhúzással jelzendők. A legkisebb hirdetés 80 fillér. Az apróhirdetések előre fizetendők. A hirdetések délután 1/2 óráig vétetnek fel.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

ALKALMAZÁST NYER.

Ügyes leány

Jómodoru, szorgalmas, azonnali belépésre kerestetik. Ugyaníntén egy jóházból való tanuló is alkalmazást nyer Brunner Béla úri dívat üzletében, Szabadság-tér 20. sz. 2028

Könyvkötő leányok,

valamint tanuló leányok felvétetnek az Aradi nyomdászgyárnyitársaság könyvkötész. t.ében.

ALKALMAZÁST KERES.

Hadmentes

fűszer- és vegyeskereskedő segéd május 10. belépésre alkalmazást keres. Cim a kiadóhivatalban. 2021

Egy szolid leány

ajánkozik pincérsélynak. Cim a kiadóhivatalban. 2022

Mozónó, vasalónő

ajánkozik uri házekhoz. Cim Kálvin János-u. 30. (volt Kápolna-utca.) 2024

Könyvelőnő,

elsőrendű erő, mérlegképes, fradai teendőiben teljes jártassággal és több évi gyakorlattal bír, állását változtatni óhajtja. Esti könyvelést is vállal. Cim a kiadóhivatalban. 1982

ÜZLETEK.

Reáljoga

gyógyszertár 25.000 K. forgalommal, fővonal mentén állomással, készpénzért eladó. Német, román, esláv nyelvismeret szükséges. Ajánlatok „Biztos üzlet” címen, a kiadóhivatalba küldendők. 1908

KIADÓ LAKÁS.

Egy csinosan

butorozott különbejáratu udvari szoba földszinten, Április hó 15-re kiadó. Zoltán-utca 2. 2030

Egy utcai butorozott szoba 2 ágygal, azonnal Eladó Varjassy József-u. 17. Bővebbet Ifj. Weisz Mórnál. 2032

Kiadó

utcai butorozott szoba, villanyvilágítással, május 1-re, Wesselényi-utca 15. sz. 1996

Azonnal kiadó

Petőfi-utca 10. számú hátsó I-ső emeleten egy 5 szobás utcai erkélyes, III. emeleten 5 szobás utcai erkélyes lakás, (ebből 2 szoba albérletbe adható) a II. emeleten egy 3 szobás udvari lakás. Minden lakáshoz a legmodernebb mellék-helyiségek tartoznak. Bővebbet ugyanott a házfelügyelőnél. 844

LAKÁST KERESNEK.

Két butorozott szobát

ürdösszobával azonnalra keresek. Ajánlatot ármegjelöléssel „Sürgős lakás” címen a kiadóba kérek. 1989

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Butor

teljesen új még használatlan I. rendű kelengye, mely áll háló, ebédlő és uriszobából, 4400 koronáért eladó. Cim a kiadóhivatalban. 2081

Regiséget,

műtárgyakat, képeket vesz Zombory fodrász, Förray-utca. 2084

Eladó Singer gépek.

16 drb. jó karban levő eredeti nagy Singer varrógép eladó. — Mártics és Pák, Weitzer János-utca 7. sz. alatt. 2085

Sértéseknek való

erőtakaromány megrendelhető Nagy Zsigmondnál, Kínizsi-utca 1. sz. 2011

Malsaszörp

kapható, Färber Lajos fűszerkereskedésében. 1920

Legújabb divat-

albumok 1000 modellel 2:50 K, 8 K-ért, 500 modellel 1:80 K-ért kapható „Mnerva” Knizer I. és Tarsa könyvkereskedésében, Dobó-utca 1., Ferenc-téri polg. taniskola mellett. 1061

Tojásos tarhonya

kapható Färber Lajos fűszerkereskedésében. 1921

Góliát-gőspres

munkában lévő, azonnal eladó. Vételár 3500 korona. Cim a kiadóhivatalban. 1980

Heringet

ajánl: Färber Lajos Arad. 1721

20 waggon

kitűzött törköly eladó. Bővebbet Petica János hegybírónál Magyarád. 8002

Cirok seprő

kapható Färber Lajos fűszerkereskedésében. 1829

Új butorhitel!

Butorok a legjobb kivitelben kaphatók, hitelképes egyéneknek kölcsön és részletfizetésre szállítok Garai Károly bej. cég butorüzletében Aradon, Asztalos Sándor-utca 5. sz. 918

Kékkő

olcsón pótolható Caprin perme- tező anyaggal. Beszerezhető: Kovács Soma és Társánál Aradon. 1985

Kávé, szappan- és gyümölcsök nagymennyiségben kapható Pollák József fűszernagykereskedőnél. 1990

Modern, finom és olcsó levélpapírost Pichlernél Szabadság-tér 1. kaphat. 611

Boszniai

száraz szilva kapható, Färber Lajos fűszerkereskedésében. 1928

Eladó

két keveset használt lovassági nyereg, felszereléssel együtt. Bleier Ignác ruhakereskedő Arad, Szent-Pál-utca 12. szám. 229

„Jou”

az ideális fehér vászon és antilop cipőtisztító szer. Kis üveg 80 fill., nagy üveg 1 K. 10 fillér, kapható kizárólag a Cipőtözsdeben. 181

KÜLÖNFÉLE.

Elveszett

vasárnap este 8 óra tájban, a Hungária kávéháztól a Förray- utcáig, egy korall nyakgyöngy. Becsületos megtalálót illő jutalomban részesíti, Vándor divatárúüzlet Weitzer János-utca. 2088

Szőrmék,

ruhaneműek, szőnyegek megóvására ajánunk molykeveréket 40 és 60 filléres csomagokban. Legfinomabb resublimált Naftalin különként 1 kor. 80 fill., Rovarpert szóró dobozban 20, bádog dobozban 80 és 60, üvegekben 80 és 60 fillér. Patschnil levelet különként 3.50 K. Földes gyógyszerár, Deák Ferenc utca. Hehs gyógyszerár, Batthyányi-utca. 11

Hehs Vasas chinabóra.

Suverén szer vérszegénység, sápkór, szédülés, a vérszegénységből eredő ideg bajok, étvágytalanság, gyomorbántalmak, láz, általános gyengeség -ellen. Páratlan vérképző és vérjavító, biztos óvszer malárikus fertőzések- és minden infectióból eredő megbetegedés ellen ugy felnőtteknek, mint gyermekeknek. Ara 2:40 kor. Hehs gyógyszerár, Földes gyógyszerár. 12

Apróhirdetések az „Aradi Közlöny” részére felvétetnek a Messenger-boy irodában Deák Ferenc-utca 8. Ugyanínt kapható az Aradi Közlöny.

Ügyvédi gyakorlattal bíró perfect román

ügyvédet vagy ügyvédjelöltet

esetleg társat keresek lippai (Temesm.) irodám részére.

Dr. Cioban Aurél, ügyvéd Lippa.

„Matteine” poloska és molyirtó vállalat Arad, Beres Beni-tér 1. szám. Telefon 10-43.

Elvállal teljes bérházak, szállodák, intézetek, nagyobb magánlakások féreg elleni biztosítását csekély évi bérért. — Poloskák és azok petéinek végleges kiirtását egy évi jótállás mellett. A tisztítandó szobákból sem a butorokat, sem semmi más nem távolíttatik el s így az irtási munkát a háztartásban semmi kárt, vagy zavart nem okoz! 2811

Nemcsak a bérházak, hanem a szállodák és általában mindenkinél mint legjobb

Fájdalomcsillapító becsüzzés

meghűlés, rheuma, köszvény, influenza, torok-, mell- és hátfájás stb. esetében

Dr. Richter-féle

Horgony-Liniment csipetel csomag.

Horgony-Pain-Expeller pótlék.

Üvegc K - 80, 1:40, 2:-

Kapható gyógyszerárakban vagy közvetlenül az „Arany oroszúhoz” címzett Dr. Richter-féle gyógyszerárakban. Prága I. Ellisebocher. 6.

Wapokéell értékléde.

8809

180 drb hizott birka, 26 drb páronként 240 kilós hizott süldő, 50 drb husvéti bárány és friss juhturó 2029

eladó

Weisz Árminnál, Vejte (Temes-megye.)